

Önkormányzati Hírlevél

2023. évi 10. szám

A Belügyminisztérium elektronikus hírlevele az önkormányzati tisztviselők számára

Megjelent: 2023. szeptember 28.

Tartalomjegyzék

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOKAT KÖSZÖNTJÜK	3
Szerkesztői rovat.....	10
TÁJÉKOZTATÁS A KÖZPONTOSÍTOTT FÖLDGÁZ ÉS VILLAMOSENERGIA KERETKÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSSAL KAPCSOLATBAN	10
A MOHU MOL HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI ZRT. TÁJÉKOZTATÓJA ÖNKORMÁNYZATOK RÉSZÉRE.....	11
FIGYELMÜKBE AJÁNLJUK AZ ÖNKORMÁNYZATOK ELEKTRONIKUS HATÁSKÖRI JEGYZÉKE KIADVÁNYUNK XXVI. ÉVFOLYAM 2. SZÁMÁT	15
Jogszábaályfigyelő.....	16
Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktussal összefüggő jogszábaályfigyelő	17
ÖNKORMÁNYZATI FELADATELLÁTÁST ÉRINTŐ JOGSZÁBÁLYOK	17
TOVÁBBI JOGSZÁBÁLYOK, INTÉZKEDÉSEK	17
A Kúria helyi önkormányzatokat érintő döntései	18
Jelentések, tájékoztatók.....	28
HELYI ÖNKORMÁNYZATOK NAPJA	28
NÉGY ÉV EREDMÉNYEIT ÉRTÉKELTE A BELÜGYMINISZTER	30
KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG NAPJAI A BELÜGYMINISZTERIUMBAN.....	31
DIÁKOLIMPIÁK: MAGYAR ÉREMESŐ.....	32
LEZÁRULT A KÖZPONTI SZÚNYOGGYÉRÍTÉS.....	32
FÓKUSZBAN A MUSTGÁZ ÉS A KOLLÉGIUMOK BIZTONSÁGA	33
ÚJABB HÉTSZÁZ BÖLCSŐDEI FÉRŐHELY JÖHET LÉTRE MAGYARORSZÁGON.....	33
A TUDATOS ÉTKEZÉST MÁR A GYERMEKKORBAN EL KELL KEZDENI.....	34
KUTATÓK ÉJJSZAKÁJA - CSAKNEM 200 HELYSZÍNEEN VÁRJÁK A TUDOMÁNY IRÁNT ÉRDEKLŐDŐKET	34
NÉGY MÚZEUM KAPOTT MÚZEUMPEDAGÓGIAI NÍVÓDÍJÁT.....	36
A KORMÁNY TOVÁBBRA IS TÁMOGATJA A MEZŐŐRI SZOLGÁLATOT.....	37
Tudásműhely.....	38
KÖZSZOLGÁLATI PROTOKOLL 1. RÉSZ – NÉHÁNY FOGALOM: VISELKEDÉSKULTÚRA, ILLEM, ETIKETT ÉS A PROTOKOLL.....	38
A TELEPÜLÉSMARKETING 3. RÉSZ – NEMZETKÖZI ÉS HAZAI JÓ GYAKORLATOK	41
Történelmi örökség, mint központi elem.....	42
A kulturális örökség pillére – a kultusz.....	42
Természeti kincsek és a gyógyfürdők, a turistaforgalom középpontjában.....	43
Gasztro térségek és borvidékek erős marketingkommunikációval	43
Hosszútávú eredmények a városmarketingnek köszönhetően.....	43
Fókuszban az IKIR – Helyi Közszolgáltatás Információs Rendszer.....	44
ÚJONNAN CSATLAKOZTATOTT SZAKRENDSZEREK BEMUTATÁSA- TÁJÉKOZTATÓ A KULTURÁLIS STATISZTIKAI ADATOK IKIR RENDSZERBE TÖRTÉNŐ INTEGRÁLÁSÁRÓL	44
Figyelmébe ajánljuk	47
MILLIÓ LÉPÉS AZ ISKOLÁDÉRT PROGRAM	47

VÁLOGATÁS A LECHNER TUDÁSKÖZPONT ANYAGAI KÖZÜL.....	48
<i>Pályázati lehetőségek .....</i>	50
KLÍMABARÁT DÍJ 2023	50
ELINDULT A JELENTKEZÉS A MAGYAR KÖZIGAZGATÁSI ÖSZTÖNDÍJPROGRAMRA	51
MEGHOSSZABBÍTOTT JELENTKEZÉSSSEL VÁRJUK A PÁLYÁZATOKAT A KÖBÜKI TEHETSÉGGONDOZÓ TANÁRI ÖSZTÖNDÍJRA.....	52
MEGJELENT BURSA HUNGARICA FELSŐOKTATÁSI ÖNKORMÁNYZATI ÖSZTÖNDÍJPÁLYÁZAT 2024. ÉVI PÁLYÁZATI FORDULÓJA	53
14 MILLIÁRD FORINTRA PÁLYÁZHATNAK A CIVIL SZERVEZETEK A NEMZET EGYÜTTMŰKÖDÉSI ALAP PROGRAM KERETÉBEN	53
A GONDOSKODÁST ELISMERŐ DÍJAKRA LEHET JELÖLÉSEKET LEADNI	54
<i>Pályázati hírek .....</i>	55
ÁTADTÁK AZ ÉV DIGITÁLIS FALUJA DÍJAKAT	55
NAGY ÉRDEKLŐDÉS JELLEMEZTE AZ IDEI HUNGARIKUM PÁLYÁZATOT.....	56
300 MILLIÓS ÁLLAMI TÁMOGATÁSSAL GYARAPÍTHATJÁK ÁLLOMÁNYUKAT A TELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRAK	56
MEGKEZDŐDÖTT A FÁK KISZÁLLÍTÁSA A TELEPÜLÉSFÁSÍTÁSI PROGRAM ŐSZI IDŐSZAKÁBAN ...	57

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOKAT KÖSZÖNTJÜK

**Immáron huszonhárom éve ünnepelhetjük a helyhatóságokat szeptember 30-án,
a Helyi Önkormányzatok Napján.**

**Tisztelegve Önök, önkormányzati tisztségviselők,
önkormányzati tisztviselők és a helyi önkormányzatiság előtt,
az alábbiakban közöljük dr. Dukai Miklós önkormányzati államtitkár úr
köszöntőbeszédét, melyet e jeles alkalomból mondott el a Belügyminisztériumban
megrendezett ünnepségen.**

Tisztelt Államtitkár Hölgyek és Urak!

Tisztelt Főispán Urak!

Tisztelt Polgármester Hölgyek és Urak!

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Tisztelettel köszöntöm Önöket Dr. Pintér Sándor Belügyminiszter úr nevében a Helyi Önkormányzatok Napja alkalmából rendezett ünnepségünkön!

Az Országgyűlés 2000-ben az első helyhatósági választások napját a Helyi Önkormányzatok Napjává nyilvánította. Az Országgyűlés határozatában felhívta az önkormányzatokat, az érdekképviselői és szakmai szervezeteket, valamint felkérte a polgárokat, hogy közösen, méltó keretek között emlékezzenek meg a demokratikus jogállam kiépülésének e meghatározó, jeles eseményéről.

Huszonhárom év telt el az országgyűlési határozat elfogadása óta és a Helyi Önkormányzatok Napján minden évben méltó módon tisztelegtünk a helyi demokrácia letéteményesei előtt. Voltak szakmai tanácskozások, kiállítások, megemlékezések, kitüntetési ünnepségek.

A forma, a keretek változtak, a középpontban viszont mindig a helyhatóságok álltak. Ez a nap alkalom volt arra, hogy tisztelegjünk a helyi önkormányzatok felelősségteljes munkája, példás erőfeszítése előtt. Számba vettük az eredményeket, a pozitív változásokat, őszintén beszéltünk a nehézségekről, a negatív tendenciákról. Megsüvegeltük az önkormányzati szférában dolgozókat, akik sokszor nehéz körülmények között, mégis töretlen hittel és lelkesedéssel dolgoztak a településen élők boldogulásáért.

Tisztelt Hölgyim és Uraim!

Ma rendhagyó megközelítést választottam. Egy képzeletbeli időutazásra hívom meg Önöket az önkormányzati rendszer megalakulásától napjainkig. **Arra a kérdésre keresem a választ, hogy mit köszönhet az ország a helyi önkormányzatoknak.**

Az önkormányzatok alatt nem csak a képviselő-testületeket, polgármestereket, önkormányzati tisztségviselőket, a hivatali apparátust értem, hanem az önkormányzati intézmények, gazdálkodó szervek dolgozóit is, sőt ezen túl az adott települések, megyék, a főváros közösségét, hiszen maguk a választópolgárok a helyi önkormányzás alanyai, letéteményesei. Gondolatban végigfutva ezen a több mint három évtizeden világosan látszik, hogy folyamatosan változtak a kihívások, a helyi önkormányzatok működését meghatározó gazdasági, társadalmi viszonyok és ezzel párhuzamosan a helyhatóságok tevékenysége, szerepe is. Másként fogalmazva a helyi önkormányzatok végig rajta tartották a kezüket a társadalom ütőerén és döntő többségük mindig azt választotta, ami a polgárainak a legjobb, de sohasem tévesztették szem elől az ország érdekeit. Mindig azt tették, amit az adott helyzetben tenniük kellett.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

„Nincs nehezebb a földön, mint azt választani, ami tényleg számít.” Sue Monk Kidd amerikai írótól származnak e gondolatok.

Nézzük meg, miként választottak a helyi önkormányzatok, mit köszönhetünk nekik?

A rendszerváltoztatás idején a legfontosabb küldetésük egyértelmű volt. Helyi szinten is meg kellett valósítani a demokratikus átalakulást, vissza kellett venni a pártállamtól a helyi ügyek intézésének a jogát és felelősségét.

Meg kellett mutatniuk, hogy képesek a helyi közösségek szolgálatára, a települések, megyék igazgatására, fejlesztésére. Önkormányzataink ennek az elvárásnak kiválóan megfeleltek. Az első szabad önkormányzati választásokon a helyi közösségért tenni akaró és tudó képviselőket, polgármestereket választottak. Azonnal megkezdődött a közösségi élet szervezése, a különböző érdekek megjelenítése, és az érdemi párbeszéd a lakossággal, a civil szervezetekkel, egyházakkal. **A helyi önkormányzatok identitásképző szerepének köszönhetően a demokrácia, annak intézményei helyi szinten is megszilárdultak.**

Mindezt olyan környezetben érték el, melyben kevés volt a tapasztalat. A magyar önkormányzatiság példás hagyományai jórészt a feledésbe merültek, a modern országok önkormányzati értékeit csak korlátozottan lehetett mintaként alkalmazni. A jogállami intézmények kialakítása gözerővel folyt. A Parlamentben futószalagon születtek a jogszabályok, megkezdődött a nagy ellátórendszerek átalakítása, de ez időigényes folyamat volt. Az ország azonban nem állhatott le, és nem is állt le, egyetlen pillanatra sem.

Ennek kapcsán elmondhatjuk, hogy a helyi demokrácia megszilárdítása után, **másodsorban a zavartalan átmenetet köszönhetjük az önkormányzatoknak**. Ezt valóban kijelenthetjük, hiszen az alapvető lakossági szolgáltatások döntő többségét a helyi önkormányzatok biztosították, ahogy az államigazgatási ügyek intézésében is meghatározó szerepe volt a jegyzőknek, a polgármesteri hivatalok dolgozóinak.

Akik emlékeznek a rendszerváltozás időszakára, azoknak nem újdonság, hogy a települések többségében az infrastrukturális feltételek, a közüzemi szolgáltatások igen alacsony szinten álltak. Sok helyen még az egészséges ivóvíz sem volt biztosított. Az úthálózat elhanyagolt volt, telefonra éveket kellett várni, csatornahálózat alig volt kiépítve, a szervezett szemétszállítás csak néhány helyen működött és akkor még nem szóltunk a gázellátásról, illetve a pusztuló középületekről. Ebben a helyzetben a helyi önkormányzatok azonnal nekiláttak a tervezésnek, szervezésnek, pedig a fentebb felsoroltak közül jó néhány nem tartozott a hatáskörükbe.

A rendelkezésükre álló nem túl bőséges forrásokból, elkülönítettek a fenti célok megvalósítására, emellett meggyőzték a lakosságot, hogy saját maguk is járuljanak hozzá a fejlesztések megvalósításához. Egy részük a közreműködő önkormányzatok, a lakosság közös vagyonát gyarapította, míg más részük állami tulajdonba került, de mindkettővel a közvagyon gyarapodott, és a lakosság életminősége javult.

Elmondhatjuk, hogy **harmadrészt a közpénzekkel való felelős gazdálkodást, a közvagyon gyarapítását, az alapvető közszolgáltatások megszervezését köszönhetjük az önkormányzatoknak**. Ennek során a helyi önkormányzatok a lokális érdekek érvényesítése helyett és mellett, az ország, a lakosság érdekeit helyezték előtérbe, mert akkor erre volt szüksége Magyarországnak.

Tisztelt Jelenlevők!

A neheze csak ezután következett. A rendszerváltás után átalakuló gazdaság problémái, a jelentős infláció, az igen magas munkanélküliség, a növekvő társadalmi feszültségek kezelése óriási nehézséget jelentett az országnak. Ebben az időszakban a szűkülő források mellett egyre több feladatot kaptak az önkormányzatok gyakran a szükséges pénzügyi feltételek biztosítása nélkül. Ez volt az **egyensúlyozás** időszaka, melynek során a helyi önkormányzatok rangsorolva a megoldandó feladatokat, mindig oda csoportosították át a forrásokat, ahol arra a legnagyobb szükség volt.

Ez csak tűzoltás lehetett, de ennek az óriási erőfeszítésnek köszönhető, hogy az alapvető szolgáltatások elérhetőek maradtak. **Köszönhetjük tehát azt is az önkormányzatoknak, hogy a települések jogos fejlesztési igényeit háttérbe szorítva tompították az egyre erősödő társadalmi feszültségeket.** Ismét azt tették, amit megkövetelt a haza.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Sajnos már a fentiek is előre vetítették, hogy a helyi önkormányzás hajója 2010-re léket kapott. A felhalmozódott külső és belső ellentmondások, az önkormányzatok eladósodása, az elnehezült finanszírozás, az elmaradt ágazati reformok miatt az átfogó megújítás már nem volt tovább halasztható.

2010 az ország életében óriási változást hozott. A parlamenti választások során kétharmados felhatalmazást kapott a Kormány, hogy kirángassa az ország szekerét egy rettenetesen mély kátyúból. Ez átfogó, minden területre kiterjedő reformot igényelt. A teljes államszervezet átalakításának részeként, de azzal szoros összefüggésben újult meg a helyi önkormányzatok rendszere is. Az erős, cselekvő állam a korábbinál jóval nagyobb szerepet vállalt az egyes lakossági közszolgáltatások biztosításában. A korábban zömmel jegyzői államigazgatási hatáskörök átkerültek az újonnan létrehozott járási hivatalok hatáskörébe. Pénzügyileg is konszolidálni kellett az önkormányzatokat, amely a hatalmas adósságállomány állami átvállalását jelentette.

El kell mondani, hogy nem volt könnyű időszak. A változás érintette a közoktatást, az egészségügyet, a szociális ellátórendszert, hogy csak a jelentősebbeket említsem. Sokan kifogásolták, hogy az erős központosítás miatt a helyi önkormányzatok szerepe a jövőben csak marginális lesz, még az adósságtóvállalást is számos kritika érte.

A Kormány szándéka viszont egyértelmű volt: fenntartható, szilárd gazdasági lábakon álló helyi önkormányzati rendszert szeretett volna létrehozni, amely azokat a közszolgáltatásokat biztosítja, melyeket a legcélszerűbb helyben ellátni és nem haladja meg a helyhatóságok teherbíró képességét.

Az önkormányzati rendszer alapjai viszont nem változtak. Továbbra is legfontosabb érték maradt az önállóság, a demokratikus működés, amely közvetlen választásokon alapszik és minden magyar településen biztosított. **Ebből az időszakból a helyi önkormányzatok együttműködési készségét szükséges kiemelni.** Példát mutattak abból, hogy **a lakosság színvonalas ellátása mindennél fontosabb**, előbbre való annál, hogy mely szervezetrendszer biztosítja a feladatot.

Az állam és az önkormányzatok közötti munkamegosztás változása, a helyi önkormányzatok közszolgáltatási feladatainak csökkenése új kihívás elé állította a helyi közösségeket.

Az élhető lakóhely, az infrastrukturális feltételek javítása, az okos település megvalósítása, a környezetkímélő megoldások, a fenntartható szolgáltatások, a települések önfenntartó képességének fokozása, a helyi identitás erősítése került a középpontba. Ennek mentén határozták meg a helyhatóságok a saját jövőképeket, támaszkodva a digitalizáció vívmányaira és a modernizációban rejlő lehetőségekre. **A megújulási képesség, a helyi közösség szolgálatába vetett töretlen hit az, amely jellemezte ebben az időszakban az önkormányzatokat, ezt köszönjük nekik.**

Tisztelt Ünneplő Közösség!

A Kormány következetes gazdaságfejlesztési tevékenységének, valamint a feszes költségvetési gazdálkodásnak köszönhetően bővült az önkormányzati szférában felhasználható források köre is. A Modern Városok Program fejlesztései, a Magyar Falu Program, továbbá más uniós és hazai forrásokból táplálkozó ágazati elképzeléseknek köszönhetően a helyi önkormányzatok számos területen szépítették a településeket, modernizálhatták szolgáltatásaikat.

Ezt a nyugodtnak nevezhető időszakot szakította durván félbe a Covid-19 világjárvány, amely soha nem látott nehézség elé állította az egész emberiséget. Sehol nem léteztek széles körben használható tapasztalatok egy ilyen gyilkos kór kezelésére. Gőzerővel dolgoztak az egyes országok hatékony oltóanyag előállításán és beszerzésén, a gazdaság működőképességének fenntartásán, illetve az emberi életek megóvásán. Maszkhasználat, karantén, távoktatás, részleges kijárási korlátozás, hogy csak néhányat említsek az akkori intézkedések közül. Bátran mondhatom, hogy ebben a nehéz helyzetben a helyi önkormányzatok rendkívül gyorsan reagáltak, pillanatok alatt megszervezték a rászorultak, a karanténban levők ellátását. Az új helyzethez igazították az egyes közszolgáltatásokat, erőforrásaikat átcsoportosították. Részt vállaltak a megnövekvő gazdasági terhekből, a gazdaság újraindításához átengedték forrásaik egy részét.

Ezekben az években a gyors reagálást, a feltétel nélküli szolidaritást köszönhetjük a helyi önkormányzatoknak.

Még fel sem ocsúdtunk a járvány okozta sokkból, amikor közvetlen szomszédunkban kitört az ukrán-orosz háború. Szörnyű hírek érkeztek és velük együtt a háború borzalmait elől menekülő emberek, családok, gyerekek, öregek, fiatalok. A keleti határ mentén fekvő településeinken a helyi önkormányzatok voltak az elsők, akik fogadták a menekülteket, ellátást adtak, ha szükséges volt ideiglenes szállást biztosítottak, valamint útba igazították a tovább utazókat. A csatlakozó karitatív szervezetekkel, egyházakkal, valamint az állam képviselőivel együtt minden tőlük telhetőt megtettek a háború borzalmainak enyhítése, a menekültek segítése érdekében. A háború következményeként jelentős nehézségekkel kellett és kell mind a mai napig szembe nézni több területen. Az elhibázott brüsszeli szankciók nyomán elszabadultak az árak, veszélybe került az energiaellátás, amely a gazdaság szinte minden szereplőjét kedvezőtlenül érintette és a lakosság életkörülményeit is negatívan befolyásolta. Takarékosági intézkedésekre, a működés racionalizálására volt szükség minden területen, így a helyi önkormányzatoknál is. A helyi önkormányzatok e területen is példás erőfeszítéseket tettek, hogy az alapvető ellátásokat a színvonal csökkentése nélkül biztosítani tudják.

Ebben a rendkívüli időszakban a helyi önkormányzatok önzetlensége, magas fokú emberisége emelhető ki.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Még sokáig lehetne folytatni a fenti gondolatsort, a helyi önkormányzatok méltatását. Azonban, nem a szavak, hanem a tettek igazolták, hogy a helyi önkormányzatok nélkül nincs egészségesen működő társadalom, nincs demokrácia és valamennyien szegényebbek lennénk a helyhatóságok nélkül. Sokat köszönhetünk a helyi önkormányzatoknak, sokat tettek értünk, az országért, az emberekért. A Helyi Önkormányzatok Napján most kifejezhetjük elismerésünket és nagyrabecsülésünket mindenkinek, aki ebben a szférában akár tisztségviselőként, akár önkormányzati képviselőként, hivatali alkalmazottként, intézményi dolgozóként tett azért, hogy élhetőbbek legyenek településeink, működjenek a közszolgáltatások.

Köszönet illeti ezen túl azokat a szervezeteket, magánszemélyeket, akik a helyi önkormányzatok partnereként, segítőjeként erőfeszítéseket tettek, tesznek az önkormányzatiság nemes gondolatának megvalósításáért.

Elismerés és nagyrabecsülés illeti meg azon személyeket külön is, akiket Belügyminiszter úr elismerésben részesített. Nekik külön is köszönöm, köszönjük, hogy példamutató feladat-ellátásukkal, hivatástudatukkal építik és szolgálják az önkormányzatokat és az önkormányzatiság ügyét!

Engedjék meg, hogy Magyarország Kormánya elismerését és köszönetét tolmácsoljam valamennyi magyar önkormányzatnak azért, amit az ország felemelkedéséért, az emberek jólétéért tettek és tesznek minden nap!

Isten éltesse a helyi önkormányzatokat!

Szerkesztői rovat

TÁJÉKOZTATÁS A KÖZPONTOSÍTOTT FÖLDGÁZ ÉS VILLAMOSENERGIA KERETKÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSSAL KAPCSOLATBAN

Tisztelet Polgármester Asszony!

Tisztelt Polgármester Úr!

A Magyar Közlöny 2023. évi 107. számában jelent meg a kormányzati szervek és az önkormányzatok energiabeszerezéseinek támogatásáról szóló 1296/2023. (VII. 19.) Korm. határozat.

A Kormányhatározat 4. pontja felhívta a belügyminisztert, hogy tájékoztassa a területi és települési önkormányzatokat arról, hogy a minél kedvezőbb feltételek elérése érdekében csatlakozzanak a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság (a továbbiakban: KEF) központosított földgáz- és villamosenergia-keretközbeszerzési eljárásához, és lehetőség szerint 2023. július 31. napjáig kössék meg az új szerződéseket.

A Kormányhatározat 4. pontja értelmében az önkormányzati szövetségek elnökeit, a vármegyei közgyűlések elnökeit és a települési önkormányzatokat is tájékoztatta a Belügyminisztérium Önkormányzati Államtitkársága a Kormányhatározatban foglaltakról.

A KEF tájékoztatása alapján, a KEF jelenleg hatályos energia tárgyú keretmegállapodásai az alábbiak:

- Villamos energia központosított beszerzése - 2024/25
keretmegállapodás azonosító: **KM01VE2425**
- Földgáz energia központosított beszerzése - 2024/2025
keretmegállapodás azonosító: **KM01GE2425**

A keretmegállapodásokhoz 2023. július 31-e után is lehet csatlakozni.

A keretmegállapodások és azok mellékletei, valamint a segédanyagok a www.kozbeszerzes.gov.hu honlapon (továbbiakban: Portál) érhetőek el.

A keretmegállapodások alapján az energia beszerzést (verseny újrainyitást) az Intézményeknek kell lefolytatniuk. A verseny újrainyitás megindításához az Intézménynek **negyedéves igényt kell** a Portálon rögzíteni az „Igények és tervek” menüpont „Negyedéves igények” almenüjében „villamos energia”/„földgáz energia” termékre, olyan mennyiségben/összegben, amely a **teljes, opcióval növelt beszerzési értéket tartalmazza**. Az igényhez szükséges csatolni az Intézményi csatlakozási nyilatkozatot, amely a Portálon a „Dokumentumtár”-„Sablonok” menüpontban megtalálható. Az igény rögzítése a verseny újrainyitás feltétele.

Az igény KEF által történt jóváhagyását követően a Portálon a „Megrendelések / Verseny újraindítások” menüpont „Verseny újraindítások” alpontjában kell az Intézménynek lefolytatnia a verseny újraindítást. A verseny újraindításhoz el kell készíteni az Ajánlattételi felhívást, a közbeszerzési dokumentumokat, valamint a műszaki mellékletet, mely tartalmazza a felhasználási helyek (POD-ok) adatait (cím, igényelt teljesítmény, POD típus, stb.).

A verseny újraindításhoz további információt a keretmegállapodások adatlapján a „Dokumentumok” alatt megtalálható keretmegállapodások tartalmazznak (3. sz. melléklet tartalmazza a verseny újraindítás lebonyolításának szabályait), valamint itt található meg az egyedi szerződés minták, az ajánlati ártáblázatok, valamint a verseny újraindításhoz használható ajánlati felhívás és közbeszerzési dokumentumok mintái.

Közbeszerzési kérdésekben a KEF kollégái állnak szíves rendelkezésükre.

dr. Dukai Miklós
önkormányzati államtitkár
Belügyminisztérium

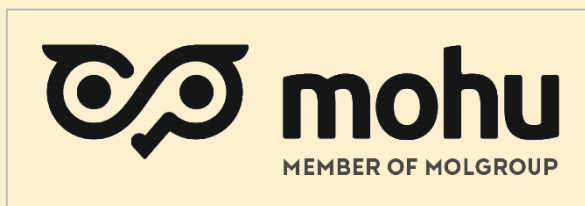
A MOHU MOL HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI ZRT. TÁJÉKOZTATÓJA ÖNKORMÁNYZATOK RÉSZÉRE

Tisztelt Polgármester Asszony!

Tisztelt Polgármester Úr!

1. Iskolai papírgyűjtés

A MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. (MOHU) továbbra is lehetőséget biztosít az oktatási intézményekben történő papírhulladék gyűjtésre. Az oktatási intézmények a MOHU szerződött alvállalkozóitól tudják megrendelni a gyűjtési igényt.

A papírhulladékért fizetett ösztönző és kompenzációs díjak a MOHU honlapján érhetőek el a Média/Dokumentumtár Árak menüjében:

<https://mohu.hu/media/dokumentumtar#pickedCategory=123> (Figyelem a lista havonta frissül!)

Az intézmények illetékesei két eltérő folyamat közül választhatnak a papírhulladék gyűjtésének és elszállításának megszervezésére, attól függően, hogy

1. alapítványként vagy saját adószámmal rendelkező oktatási vagy nevelési intézményként, illetve,
2. magánszemélyként rendelik meg a szállítási tevékenységet.

1. Gyűjtés megszervezése alapítványként vagy saját adószámmal rendelkező oktatási vagy nevelési intézményként:

Az oktatási intézmények alapítványainak, valamint a saját adószámmal rendelkező oktatási vagy nevelési intézményeknek első lépésként a MOHU elektronikus ügyintézési felületén, a [Partner Portálon](#) szükséges regisztrálnia.

A regisztráció során a papírgyűjtésnek megfelelő cikket szükséges megadni: **papír hulladék vegyes ömlesztett iskolai GYP**. Ezt követően a portálon a cikkekhez lehetőség lesz szolgáltatót kiválasztani. Az edényzet méretét a kiválasztott szolgáltatóval szükséges egyeztetni. A hulladék elszállítását szintén a Partner Portálon kell majd rögzíteni, megrendelni.

Mivel a papír hulladékok ezen része a Kiterjesztett Gyártói Felelősségi (EPR) rendszerbe tartozik, ezért a begyűjtés költségét az EPR gyártók fedezik, **a hulladékbirtokos (gyűjtést/szállítást megrendelő) ezért díjat nem fizet.**

A papírgyűjtés során összegyűjtött papírhulladékért az intézmények a MOHU Zrt-től a MOHU honlapon szereplő kompenzációra lesznek jogosultak, melyet a regisztráció során megadott számlaszámra teljesít a MOHU az [ÁSZF](#)-ben rögzítettek szerint.

A regisztráció menetével kapcsolatos tájékoztató a MOHU weboldalán érhető el: <https://mohu.hu/nem-lakossagi-ugyfelek/gazdalkodo-szervezetek-es-intezmenyek-regisztracioja> További felmerülő kérdésével kapcsolatban – például önszámla kiállítás kérdése – felveheti a kapcsolatot ügyfélszolgálatunkkal [írásban](#), vagy hétfőtől péntekig 9 és 17 óra között telefonon is (+36 1 776 7770).

Felhívjuk figyelmét, hogy amennyiben már rendelkezik MOHU Partner Portál regisztrációval és hulladék birtokosi szerződéssel más hulladékok tekintetében (pl.: használt sütőolaj, elem), abban az esetben a fenti cikkel ki tudja bővíteni a meglévő szerződését. Ellenkező esetben online szerződést kell kötnie.

2. Gyűjtés megszervezése magánszemélyként

A gyűjtésben az oktatási intézmény által delegált **szülő(k) magánszemélyként** is részt vehetnek, ebben az esetben **a gyűjtési igényt** szintén a gyűjtésben **területileg illetékes intézményi szolgáltató felé kell jelezniük**, aki megszervezi a gyűjtési folyamatot.

Ez esetben a delegált **magánszemélyek részéről MOHU Partner Portál felületén külön regisztráció elvégzése nem szükséges.**

Az átvett papírhulladékok ellenértékét - ösztönző formájában - a MOHU alvállalkozója, azaz a gyűjtést végző szolgáltató fizeti ki. (Cikk: *'papír hulladék vegyes iskolai gyűjtésből'*)

A papírgyűjtésben illetékes szolgáltatók listája megyei bontásban, elérhetőségekkel a MOHU honlapján érhető el: https://mohu.hu/file/documents/0/0135/iskolai_papirgyujtes.pdf

A gyűjtésben részt vevő szolgáltatók mind a két típusú megrendelés esetén segítséget nyújtanak az érdeklődő intézményeknek. Kérjük, forduljanak hozzájuk bizalommal!

2. Tájékoztató az illegálisan felhalmozott gumihulladékokról

A MOHU Zrt.-hez érkező (jellemzően önkormányzati) megkeresések alapján megállapításra került, hogy sajnálatos módon az ország több pontján illegálisan elhagyott és helyenként rendkívüli mennyiségű, ugyanakkor jellemzően 2023. július 01. napját megelőzően felhalmozásra került gumiabroncs hulladék található.

Tekintettel arra, hogy az országban jelenleg rendelkezésre álló begyűjtési és hasznosítói kapacitások alapvetően az évente tervezhető mennyiségű legálisan keletkező gumiabroncs hulladék mennyiségéhez igazodnak, így a korábbi évtizedek során keletkezett illegális gumiabroncs hulladék felszámolása szükségszerűen csak egy ütemezett, hosszabb folyamat eredményeként tud megvalósulni a hatályos jogszabályi előírásokkal is összeegyeztethető módon. A MOHU Zrt., mint Koncessziós Társaság kifejezett szándéka, hogy az érintett gumiabroncs hulladékkal kapcsolatos feladatait hatékonyan, és a rendelkezésre álló erőforrásokkal összhangban ellássa.

Annak érdekében, hogy a fentiek szerinti feladatok vonatkozásában a MOHU Zrt. hatékonyan és ütemezetten tudjon eljárni, tisztelettel kérjük az Önkormányzatok szíves tájékoztatását az alábbiak vonatkozásában:

- az ismert illegális gumiabroncs lerakatok helyszínének megjelölése (ha lehet GPS koordináták megadásával)
- a gumiabroncs hulladék mennyiségének megjelölése
- a gumiabroncs hulladék legalább vélelmezhető keletkezési ideje
- a gumiabroncs hulladékot illegálisan elhelyező személyének megjelölése (amennyiben az kétséget kizáróan megállapítható) és az érintett ingatlan tulajdonosának megjelölése
- esetlegesen megindított hatósági eljárások megjelölése.

Kérjük, hogy küldjenek számunkra további rendelkezésre álló részleteket, fotókat! Válaszaikat a gumi@mohu.hu email címre várjuk.

A hatékony eljárás érdekében az összegyűjtött adatok birtokában szakértők bevonása útján egyeztetünk a területileg illetékes Hatósággal is, egyéb érintett személyekkel.

A MOHU által történő felmérés alapját képezi egy szakmai egyeztetésnek, amelyen az erre kijelölt szervek megvitatják a szükséges lépéseket.

Célunk a fentiek szerinti hulladékgazdálkodási probléma ütemezett megoldása. Kérjük az Önkormányzatokat továbbá, hogy mielőbb jelezzék a területileg illetékes Hatóság felé, amennyiben tudomásukra jut újabb illegális, vagy tisztázatlan hasznosítói desztinációjú gumiabroncs szállítmányra vonatkozó információ, egyéb adat.

Köszönjük szíves együttműködésüket!

3. Változások a szemétszállítási díj fizetésével kapcsolatban – tájékoztatás a lakosság részére

Felhívjuk a figyelmet, hogy az ország egész területén – kivéve Budapest közigazgatási határain belül, részletek alább – a 2023. harmadik negyedévi hulladékszállítási szolgáltatáshoz kapcsolódó számlákat már a MOHU Zrt. fogja kiállítani, amelyek kézbesítésére október hónapban fog sor kerülni.

Banki átutalás előtt mindig ellenőrizze a kedvezményezett számlaszámát, további információ: <https://mohu.hu/szamlazas> Az új számlaszámot csak az októberben érkező, negyedéves számlák esetén kell majd megadni.

A Budapestiek számára a számlázást és a kézbesítést a MOHU nevében továbbra is a Díjbeszedő Holding Zrt. végzi. A számla kiegyenlítésére vonatkozó információkat kérjük figyelmesen olvassa el a Díjbeszedő Holding által küldött számlákon.

A Díjnet fiókok is automatikusan frissülnek.

Ha bármilyen kérdés merülne fel a számlázással kapcsolatban, forduljon a szolgáltatóhoz bizalommal! <https://mohu.hu/Teruleti-szolgáltato-kereso>

4. Hulladékudvarok

A lakossági szelektív hulladékgyűjtő udvarok elérhetősége a közelmúltban kedvezően módosult, így a **magyarországi lakcímkártya** vagy magyarországi illetékesség igazolás **felmutatásával már bármelyik hulladékudvar szolgáltatásait igénybe vehetjük országosan.** Az is megkönnyíti a dolgunkat, hogy ezentúl a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj befizetésének igazolására sincs szükség, a korábbiakhoz képest egyszerűsítve és gyorsítva a folyamatot.

A hulladékudvarok elérhetősége és nyitva tartása a MOHU weboldalán érhető el: https://mohu.hu/file/documents/0/0085/hulladekudvarok_nyitvatartasi_ideje.pdf

Az országos hulladékgazdálkodásért július 1-je óta felelős MOHU pedig további fejlesztéseket is tervez a hulladékgyűjtő udvarok működésében. A jövőben még a jelenleginél is könnyebben igénybe vehetjük majd a hulladékudvarokat, ugyanis a társaság a következő években 279-ről 362-re kívánja növelni ezek számát, így immár minden 10 ezer főnél népesebb településen lesz ilyen létesítmény. A még jobb kiszolgálás céljából a mobil hulladékudvari szolgáltatást is bevezetik a legalább ötezer és a legfeljebb tízezer fős településeken, a hulladékudvarok nyitvatartási idejét pedig a tízezer fő feletti településeken legalább heti 48 órára emelik. Az egységes és magas szolgáltatási színvonal kialakítása érdekében a hulladékgyűjtő udvarokban átvehető hulladékfajták körét a lehető legszéleskörűben egységesítik, ahogyan az ezekre alkalmazott átvételi mennyiségi kvótákat is.

Mindez tovább könnyíti a hulladékok szelektív gyűjtését, és még kényelmesebbé teszi a hulladékudvarok használatát, így mindenki még egyszerűbben tehet a környezet védelméért. Bízunk benne, hogy együttműködésünk eredményeként egy minden korábbinál hatékonyabb hulladékgazdálkodási rendszert működtethetünk.

Köszönettel,
MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.
Újrahasznosítjuk.
Közösen.

FIGYELMÜKBE AJÁNLJUK AZ ÖNKORMÁNYZATOK ELEKTRONIKUS HATÁSKÖRI JEGYZÉKE KIADVÁNYUNK XXVI. ÉVFOLYAM 2. SZÁMÁT

Elérhető az Önkormányzatok Elektronikus Hatásköri Jegyzékének **XXVI. évfolyam 2.** (2023. II. negyedévi) **száma**. A képviselő-testület, a bizottság, a polgármester, a jegyző és az ügyintéző feladat- és hatásköreit ágazatoknak megfelelő bontásban tartalmazó hatásköri jegyzék megtalálható a Kormányportálon (www.kormany.hu → Közérdekű adatok és információk → Dokumentumtár keresője).

The screenshot shows the 'DOKUMENTUM' section of the Hungarian Government Portal. The main heading is 'Önkormányzatok elektronikus hatásköri jegyzéke (2023. II. negyedév)'. Below this, there is a grid of 12 document cards, each representing a different sector (e.g., 'V jogszabályok jegyzéke', 'U szociális és gyámügyi ágazat', 'U pénzügyi ágazat', etc.) with a 'File letöltése' button and a download icon.

(A fenti mező hiperhivatkozást tartalmaz, amely közvetlen elérést biztosít a kiadványunkat tartalmazó weboldalhoz.)

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Jogszabályfigyelő

ÉPÍTÉSÜGYI, TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 433/2023. (IX. 21.) Korm. rendelet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet, valamint a Teljesítésigazolási Szakértői Szervvel kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 236/2013. (VI. 30.) Korm. rendelet módosításáról

A jogszabály lényege: A módosítás értelmében a vármegyei önkormányzatok adatszolgáltatásra köteleztként kerülnek nevesítésre egyes települések településrendezési tervének készítése vagy módosítása során.

Hatálybalépés: 2023. szeptember 22. és 2023. október 21. **Magyar Közlönyben való megjelenés:** [2023. évi 133. szám](#), 7605. o. (2023. szeptember 21.)

KÖRNYEZETVÉDELMI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 408/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a hulladékgyűjtési közszolgáltatási szerződésekkel összefüggő kártalanításról

A jogszabály lényege: A jogszabály értelmében az önkormányzat kártalanítást igényelhet a hulladékgyűjtési közszolgáltatási célú létesítmények használatával kapcsolatban keletkezett, igazolt vagyoni hátrányokért.

Hatálybalépés: 2023. szeptember 4. **Magyar Közlönyben való megjelenés:** [2023. évi 123. szám](#), 7245. o. (2023. augusztus 30.)

OKTATÁSI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 402/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról

A jogszabály lényege: A jogszabály tartalmazza a Púétv. alapján pótlékra jogosító felzárkózó és kedvezményezett települések listáját.

Hatálybalépés: 2023. szeptember 1. és 2024. február 1. **Magyar Közlönyben való megjelenés:** [2023. évi 123. szám](#), 7180. o. (2023. augusztus 30.)

Lezárva: 2023. szeptember 25.

A jogszabályok tervezetéhez tartozó indokolások nyilvánosságát a Magyar Közlöny mellékleteként, önálló sorozatban megjelenő Indokolások Tára biztosítja. Az egyes jogszabályok, valamint a hozzájuk tartozó indoklások megjelenése nincs összhangban. A **szeptemberben** megjelent indoklások elérhetők a magyarkozlony.hu, valamint a **Nemzeti Jogszabálytár** oldalain.

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktussal összefüggő jogszabályfigyelő

ÖNKORMÁNYZATI FELADATELLÁTÁST ÉRINTŐ JOGSZABÁLYOK

413/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet

a veszélyhelyzet ideje alatt a szomszédos országban fennálló humanitárius katasztrófára tekintettel érkező személyek elhelyezésének támogatásáról és az azzal kapcsolatos egyéb intézkedésekről szóló 104/2022. (III. 12.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ A veszélyhelyzet ideje alatt a szomszédos országban fennálló humanitárius katasztrófára tekintettel érkező személyek elhelyezésének támogatásáról és az azzal kapcsolatos egyéb intézkedésekről szóló 104/2022. (III. 12.) Korm. rendelet 14. §-ában az „augusztus 31-ig” szövegrész helyében a „szeptember 15-ig” szöveg lép.

2.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

A 104/2022. (III. 12.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2023. szeptember 2. napjával.

Megjelent a Magyar Közlöny 2023. évi 123. számában.

TÖVÁBBI JOGSZABÁLYOK, INTÉZKEDÉSEK

440/2023. (IX. 25.) Korm. rendelet

gazdasági tárgyú veszélyhelyzeti kormányrendeletek módosításáról

Megjelent a Magyar Közlöny 2023. évi 134. számában.

438/2023. (IX. 21.) Korm. rendelet

a felszámolási eljárás során az adós gazdasági tevékenysége továbbfolytatása, a függő követelések, a beszámítás veszélyhelyzeti szabályairól, valamint az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 265/2023. (VI. 28.) Korm. rendelet módosításáról

A 265/2023. (VI. 28.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2023. szeptember 23. napjával.

437/2023. (IX. 21.) Korm. rendelet

a felszámolási eljárás során a telekalakítás veszélyhelyzeti szabályairól

436/2023. (IX. 21.) Korm. rendelet

a felszámolási eljárás során az adós gazdasági tevékenységének folytatására alapított gazdasági társaság szerződesei felmondásának és vitatásának veszélyhelyzeti szabályairól

Megjelentek a Magyar Közlöny 2023. évi 133. számában.

430/2023. (IX. 15.) Korm. rendelet

az Ukrajnából származó egyes mezőgazdasági termékek fuvarozásával kapcsolatos intézkedésekről szóló 130/2023. (IV. 18.) Korm. rendelet módosításáról

A 130/2023. (IV. 18.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2023. szeptember 17. napjával.

Megjelent a Magyar Közlöny 2023. évi 131. számában.

426/2023. (IX. 13.) Korm. rendelet

a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 526/2022. (XII. 16.) Korm. rendelet módosításáról

Az 526/2022. (XII. 16.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2023. szeptember 15. napjával.

Megjelent a Magyar Közlöny 2023. évi 129. számában.

404/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet

a Honvédelem tantárgy bevezetésével kapcsolatos, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvénytől eltérő veszélyhelyzeti rendelkezésekről

Megjelent a Magyar Közlöny 2023. évi 123. számában.

Lezárva: 2023. szeptember 27. (Magyar Közlöny 2023. évi 135. szám)

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

A Kúria helyi önkormányzatokat érintő döntései

Az ügy tárgya: Lakáshasználat – lakás bérbeadása

A döntés elvi tartalma: [30] Az önkormányzat rendeletében jogosult az önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának a lakás bérbeadásakor fennálló jövedelmi és vagyoni körülményekhez igazodó feltételei meghatározására. Ez magában foglalja azt a jogot is, hogy rendeletben a feltételeknek való meg nem felelés esetére az ennek ellenére megkötött bérleti szerződés megszüntetésre jogalapot hozzon létre.

Az ügy száma: [Köf.5011/2023/5.](#)

Az indítvány lényege: [1] Az ügyben érintett önkormányzat és a bérlője között a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) és az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának és elidegenítésének feltételeiről szóló önkormányzati rendelet (Ör1.) hatálya alá tartozó lakásbérleti szerződés állt fenn.

[2] Az önkormányzatnak tudomására jutott, hogy a bérlő több beköltözhető lakás tulajdon-, illetve haszonélvezeti jogával rendelkezik, ezért a lakásbérleti jogviszonyát felmondta, egyidejűleg felszólította a lakás kiürítésére és rendeltetésszerű használatra alkalmas

állapotban való visszaadására, aki ennek nem tett eleget. Az önkormányzat a bérlővel szemben a lakás kiürítése iránt polgári pert indított.

[3] A polgári perben az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adott. Az ítéletében kifejtett indokai szerint a felmondási jog gyakorlására a Ptk., a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (Lakástörvény) és az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának és elidegenítésének szabályairól szóló önkormányzati rendelet (Ör2.) alkalmazandó. Az Ör2. 32. § (2) bekezdésében foglalt felmondási okot fennállónak, a felmondást jogszerűnek ítélte, mert az alperes egy további ingatlan tulajdonával és egy ingatlan hasznélvezetével rendelkezik.

[4] A bérlő fellebbezése folytán eljáró Törvényszék (indítványozó) mint másodfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 132.§ (1) bekezdése szerint eljárva a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 144. §-a alapján, az eljárás felfüggesztése mellett végzésében a Kúriánál indítványozta a hivatkozott önkormányzati rendeletek más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárást.

Részlet az indoklásból: [12] A Kúria Önkormányzati Tanácsának jelen ügy kapcsán abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Ör1. és Ör2. hivatkozott rendelkezései az Lakástörvény és a Ptk. rendelkezéseibe ütköztek-e.

[14] Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése szerint feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.

[15] A Lakástörvény 3. § (1) bekezdése alapján a helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra (önkormányzati lakás) a tulajdonos önkormányzat – e törvény keretei között alkotott – önkormányzati rendeletében meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni. Az önkormányzati rendeletben meg kell határozni az önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának a lakás bérbeadásakor fennálló jövedelmi és vagyoni körülményekhez igazodó feltételeit. Az önkormányzati rendelet a nem szociális helyzet alapján történő bérbeadás esetén szabályozhatja a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő óvadék kikötésének lehetőségét és feltételeit.

[16] Az Alaptörvény XXII. cikk (1) bekezdése szerint az állam jogi védelemben részesíti az otthont. Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa. A (2) bekezdés alapján az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését, továbbá a közterület közcélú használatának védelmét az állam és a helyi önkormányzatok azzal is segítik, hogy törekszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 23. § (5) bekezdése szerint a kerületi önkormányzat feladata különösen: 14. saját tulajdonú lakás- és helységgazdálkodás.

[17] A Lakástörvény rendkívüli felmondásról szóló – az indítványozó által hivatkozott –, ha a bérlő a bérfizetésre megállapított időpontig a lakbért nem fizeti meg, a bérbeadó köteles a bérlőt – a következményekre figyelmeztetéssel – a teljesítésre írásban felszólítani. Ha a bérlő a felszólításnak nyolc napon belül nem tesz eleget, a bérbeadó további nyolc napon belül írásban felmondással élhet. Ha a bérlő vagy a vele együtt lakó személyek magatartása szolgál a felmondás alapjául, a bérbeadó köteles a bérlőt – a következményekre figyelmeztetéssel – a magatartás megszüntetésére vagy megismétlésétől való tartózkodásra a tudomására jutástól számított nyolc napon belül írásban felszólítani. A felmondást az alapjául szolgáló magatartás folytatásától vagy megismétlésétől számított nyolc napon belül írásban kell közölni.

[18] A Lakástörvény 2. számú melléklete a) és c) pontja az önkormányzat lakások bérletéről szóló rendelete tartalmának meghatározására ad felhatalmazásokat, mégpedig oly módon, hogy utal a Lakástörvény adott tárgykörre vonatkozó rendelkezéseire, mint törvényi keretekre.

[19] A Lakástörvény 19. § (1) és (2) bekezdése szerint önkormányzati lakás esetén, ahol a törvény a bérbeadó és bérlő jogai és kötelezettségei vonatkozásában a felek megállapodására utal, annak tartalmát a bérbeadó tekintetében önkormányzati rendelet határozza meg. Az önkormányzati rendelet felhatalmazhatja a bérbeadót a megállapodás tartalmának meghatározására.

[20] Az Önkormányzat az Ör1-et és az Ör2-t származékos jogalkotói hatáskörében alkotta meg, annak preambulumban felhatalmazó jogszabályként a Lakástörvényt jelölte meg.

[21] A Kúria már korábbi határozatában megállapította, hogy a bérleti jogviszonyok szabályozása többszintű: a Lakástörvény által nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvet, a Lakástörvényben meghatározott területeken pedig helyi rendeleti szabályokat kell alkalmazni. A Lakástörvény az önkormányzati lakásbérletre meghatározott speciális rendelkezések mellett nem jogintézmények, teljes tárgykörök szabályozását engedi át a helyi szabályozásnak, hanem konkrétan meghatározott kérdések szabályozását utalja a helyi sajátosságokhoz igazodó helyi rendeletalkotási körbe. Ilyen kérdés – egyebek mellett – a bérleti szerződés feltételeinek meghatározására vonatkozó 3. § (1) bekezdés, illetve az ezeket összefoglaló jelleggel tartalmazó 2. számú melléklet. (Köf.5059/2014/4.)

[22] Az Ör1. és az Ör2. vitatott rendelkezése, a fentiek szerint olyan feltételt határoz meg (a bérlőnek vagy házas társának, élettársának, avagy a vele együtt költöző hozzátartozójának a tulajdonában, hasznélvezetében beköltözhető lakás van), amelynek fennállása/bekövetkezése esetén a bérbeadó önkormányzat a bérleti szerződés rendkívüli felmondására jogosult.

[23] A Kúria hangsúlyozza, hogy az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadása több célt szolgálhat. Az Ltv. megalkotására irányuló javaslat általános indokolása abból indul ki, hogy az önkormányzati lakásállomány a nemzeti vagyon része. A közbirányoni jellegükkel összhangban álló hasznosításuk az önkormányzatok kötelessége. Az önkormányzatok nem a lakástulajdonosok egyikeként, hanem mint a helyi közügyek megoldására – ezen belül a lakásgazdálkodási feladatok ellátására is – hivatottként a település önálló „gazdái”-ként látják el a bérbeadói feladatokat. Ebből következően a lakásvagyonokkal való gazdálkodásban a piaci, jövedelmezőségi és a szociális szempontokat együtt kell érvényesíteniük. Az Ltv. az önkormányzatokra, mint a legnagyobb bérbeadókra, többletkötelezettséget ró. Nevezetesen nem alakíthatják minden lakásnál a bérbeadás feltételeit ad hoc módon, hanem önkormányzati rendeletben meg kell határozniuk a bérbeadásnál és a bérbeadói hozzájárulásnál érvényesíteni kívánt helyi lakáspolitikai szempontokat. A normatív szabályozás előírásának indoka, hogy a bérlők számára döntéseik következményei kiszámíthatók legyenek. Ebből következően az önkormányzati lakások bérleti jogviszonyának tartalmát az Ltv., az önkormányzati rendeletben megszabott normatív feltételek és a konkrét lakás bérletéről létrejött megállapodás együtt adják. Az önkormányzatok tehát bérbeadóként a lakásbérleti-piac szereplői, a tulajdonukban álló lakások hasznosítása, az azzal való felelős (vagyon-) gazdálkodás alapvető kötelességük, mindeközben bizonyos szociális feladatok ellátása is a feladatkörükbe tartozik. (Köf.5016/2022/5.)

[24] Éppen ezért az önkormányzati bérlakásra jogosultság feltételeit a bérbeadó önkormányzat önkormányzati rendeletben jogosult akként meghatározni, hogy a bérlakások elsősorban a lakhatási problémákkal küzdőknek jelentsenek segítséget. Az Ör1. és Ör2. vizsgált rendelkezéseiben megállapított feltétellel az önkormányzat e szociális szempontokat kívánja érvényre juttatni. A támadott rendelkezések a Lakástörvény 3. § (1) bekezdésének felhatalmazása alapján adott szabályozási szabadságba (és nem a védirat szerinti szerződéses szabadságba) érthetők, mivel az önkormányzati lakások bérbeadásának célja úgy valósulhat meg, ha a szociális szempontok érvényre juttatása tekintetében a szerződő fél nem téveszti meg a bérbeadót, így ténylegesen az juthat a szociális lakásbérlethez, aki arra a pályázók közül leginkább rászorul.

[25] A kifejtettekből következően önkormányzati lakások szociális alapon történő bérbeadása esetén az önkormányzatoknak a szociális feladataik megfelelő ellátása érdekében eszközökkel kell rendelkezniük arra az esetre, ha a szerződés fennállása során fény derül arra, hogy a bérlő a bérlőkiválasztás folyamata során szociális, vagyoni helyzetét illetően valótlan tartalmú nyilatkozatot tett, vagy utóbb bekövetkezett változás folytán a bérleti jogviszonyának – szociális alapú – fenntartása nem várható el. Ennek érdekében a Lakástörvény 3. § (1) bekezdése kifejezett jogalkotási felhatalmazást ad az önkormányzatok számára. Az így megalkotott önkormányzati rendeletben meg kell határozni az önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának a lakás bérbeadásakor fennálló jövedelmi és vagyoni körülményekhez igazodó feltételeit, mely feltételek csak abban az esetben érvényesülhetnek teljeskörűen, ha az önkormányzat bérbeadóként a feltételek megszegése esetére eszközökkel rendelkezik. Ezt biztosítja a szociális alapon létesített bérleti jogviszony esetében a normatív önkormányzati rendeleten alapuló rendkívüli felmondási lehetőség megteremtése.

[27] A Lakástörvény 1. § (3) bekezdése alapján a törvényben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. rendelkezései irányadóak. Figyelemmel arra azonban, hogy a Lakástörvény 3. § (1) bekezdése a kifejtettek szerint lehetőséget ad a rendkívüli felmondásról szóló rendelkezések megalkotására, a támadott rendelkezéseket nem volt szükséges a Ptk. (mint mögöttes jogszabály) összefüggéseiben vizsgálni.

[29] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a fenti rendelkezések alapján megállapította, hogy az Ör1. és Ör2. vitatott rendelkezése nem terjeszkedik túl a Lakástörvény 3. § (1) bekezdése és a 19. §-a és a 2. számú melléklet a) és c) pontjai által adott felhatalmazáson, így azok nem ütköznek az indítványban megjelölt jogszabályok rendelkezéseibe.

Alkalmazott jogszabályok: Alaptörvény XXII. cikk (1) bekezdés, 32. cikk;

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés, 19. § (1) és (2) bekezdés, 2. számú melléklete a) és c) pont;

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdés 14. pont;

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény;

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 132.§ (1) bekezdés;

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 144. §.

Az ügy tárgya: Lakáshasználat – lakáshasználati díj

A döntés elvi tartalma: [32] A költségelví laktér alsó és felső határának önkormányzati rendeletben való megállapítása nem felel meg a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (Ltv.) 34. §-a szerinti laktérmérték meghatározásnak, nem jelent kiszámítható szabályozást a laktérfizetési kötelezettség mértékét illetően az érintett bérlői kör számára.

Az ügy száma: [Köf.5013/2023/6.](#)

Az indítvány lényege: [1] A Kormányhivatal (Indítványozó) – bejelentésre indult törvényességi felügyeleti eljárásban – 2023. március 1. napján kelt az önkormányzat közgyűlésének az önkormányzat tulajdonában álló önkormányzati lakások bérletéről, a laktérek mértékéről szóló önkormányzati rendelete (Ör.) 6. § (4), (6) és (12) bekezdése, és 4. melléklete 2.) pontja első mondatának vonatkozásában törvényességi felhívással élt az önkormányzat felé. Álláspontja szerint a felhívással érintett rendelkezések sértik Ltv. 34. § (1) bekezdését, mert az Ör. a helyreállíthatatlan önkormányzati lakás helyreállítása mellett történő költségelví bérbeadás esetében nem a laktér mértékét, hanem annak csupán az alsó és felső összegét határozza meg. Így ezen összegkereten belül a felek – a pályázati felhívásra tett legmagasabb laktér fizetésére tett ajánlat elfogadásával – szabadon állapodhatnak meg, ami az Ltv. 38. § (1) bekezdése alapján az önkormányzati lakások esetében nem megengedett.

Az önkormányzat ugyanis rendeletben köteles meghatározni a lakbér – bérbeadás jellege szerint differenciált – mértékét.

[2] Az önkormányzat képviselőjében eljáró polgármester 2023. április 13. napján kérte a törvényességi felhívásban megjelölt határidő meghosszabbítását. A kérelem indokaként előadta, hogy a közgyűlés soron következő ülésén fog dönteni a törvényességi felhívásban foglaltakról. Egyúttal ismertette a felhívással kapcsolatos álláspontját, amely szerint azzal, hogy az Ö. meghatározza az érintett lakbér alsó és felső értékét, rendeleti szinten „konkrétan” állapítja meg a lakbér mértékét. Véleménye szerint ezen kereten belül bármilyen lakbérmérték az Ö. által megállapítottak minősül, az ajánlattevő által keretösszegegen belül megajánlott lakbér lesz a fizetendő lakbér.

[3] Az indítványozó a törvényességi felhívásban adott határidőt meghosszabbította, majd az önkormányzat tájékoztatta az indítványozót, hogy a közgyűlés nem tárgyalta a törvényességi felhívásban foglaltakat.

Részlet az indoklásból: [25] Az indítványozó álláspontja szerint az Ö. támadott rendelkezései az Ltv. 34. § (1) bekezdésébe ütköznek azáltal, hogy önkormányzati lakás helyreállítása mellett történő költségelví bérbeadás esetében nem határozzák meg konkrétan a lakbér mértékét.

[26] Az Ltv. 34. § (2) bekezdése előírja, hogy a szociális helyzet alapján bérbe adott, illetőleg az állami lakás lakbérének mértékét a lakás alapvető jellemzői, így különösen: a lakás komfortfokozata, alapterülete, minősége, a lakóépület állapota és településen, illetőleg a lakóépületen belüli fekvése, valamint a 10. § rendelkezéseinek megfelelően a bérbeadó által a szerződés keretében nyújtott szolgáltatás alapján, továbbá a 13. § (2) bekezdés rendelkezéseinek figyelembevételével kell meghatározni. Az Ltv. 34. § (4) bekezdése értelmében a költségelven bérbe adott lakás lakbérének mértékét a lakás (2) bekezdésben meghatározott alapvető jellemzői, továbbá a 10. § és a 13. § (1) bekezdésének rendelkezései alapján úgy kell megállapítani, hogy a bérbeadónak az épülettel, az épület központi berendezéseivel és a lakással, a lakásberendezésekkel kapcsolatos ráfordításai megterüljenek.

[27] Az Alaptörvény 28. cikke a jogszabályok értelmezésével kapcsolatosan ad eligazítást, iránymutatást, mely szerint „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.” A teleologikus jogértelmezés keretében a bíróságoknak elsősorban a jogalkotó által meghatározott célt kell figyelembe venniük. A jogszabályok preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolása a teljes jogalkotási folyamatban autentikus forrása a jogalkotói cél feltárásának. Az Alaptörvény ezen források értelmezési segédletként való használatát teszi kötelezővé a bíróságok részére a jogalkalmazási tevékenység során azzal, hogy ezek – értelemszerűen – nem tekinthetők a jogértelmezés ezen fajtája kizárólagos módszerének. Az indítványozó által hivatkozott Ltv. 34. § (1) bekezdéséhez fűzött jogalkotói indokolás szerint „a törvény nem változtat azon az alapelven, hogy az önkormányzati és az állami lakások lakbérére – ellentétben az egyéb tulajdonú lakásokkal, és (tulajdonformától függetlenül) a nem lakás céljára szolgáló helyiségekkel – a jövőben sem lehet szabad megállapodás tárgya.”

[28] Továbbá egyértelműen kiemeli a jogalkotó, hogy a bérbeadás jellegétől függetlenül, a rendeletben megállapított, a konkrét lakásra vonatkozó lakbérmérték szerint a havi lakbér összege kizárólag a helyi rendelet módosítása esetén változtatható, illetve emelhető. „Ez azt jelenti, hogy például a piaci bérletre irányadó összkomfortos 800 Ft/négyzetméter lakbérmérték szerint egy 50 négyzetméteres lakásra fizetendő havi 40 ezer forintos lakbérre a pályázati kiírás esetén licitáltatni nem lehet, illetve ettől az összegtől a bérbeadó és a bérlő

megállapodással sem térhet el.” (Ltv. 34. §-ához fűzött indokolás). Az eltérés csak a helyi rendelet módosítása esetén, a szabályozott új lakbérmérték alapján történhet meg a szociális, a költségelví és a piaci lakbérnél egyaránt. Az Ltv. ezen, eltérést nem engedő szabályai megakadályozzák, hogy a lakbér „pályázati licitálás” eredményeként, vagy akár enélkül, a felek között szabad megállapodás, közvetlen megegyezés tárgyát képezze. A lakbérnek, illetve a lakbér változásainak ugyanis – a helyi lakásgazdálkodási célok alapján az elhelyezések meghatározott bérlői körhöz kötöttsége miatt – a leendő bérlők számára kiszámíthatónak kell lenniük.

[29] A Kúria Önkormányzati Tanácsa úgy ítélte meg, hogy a lakbérmérték alsó és felső határának megállapítása – az önkormányzat álláspontjával ellentétben – nem jelenti a lakbér konkrét mértékének a megállapítását. A „keretösszeg” meghatározása az Ltv. 34. § (2) bekezdésben megjelölt jellemzők szerinti differenciáltság nélkül, nem jelent kiszámítható szabályozást a lakbérfizetési kötelezettség mértékét illetően az érintett bérlői kör számára.

[30] A fentiek alapján az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy az Ör. támadott rendelkezései ellentétesek az Ltv. 34. § (1) bekezdésével, ezért az Ör. törvénysértő rendelkezéseit a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítette.

[31] A Kúria a megsemmisített rendelkezések hatályvesztésének időpontját a Kp. 146. § (4) bekezdése alapján – a jogbiztonság és az Ör. hatálya alá tartozó jogalanyok különösen fontos érdeke védelmében – a jövőre nézve (pro futuro), 2023. december 31-ei hatállyal állapította meg. Ezen időpontig az önkormányzatnak lehetősége nyílik új, az Ltv.-vel összhangban lévő szabályozás kialakítására. A Kúria végül kiemeli, hogy egyetért az érintett önkormányzat védiratában kifejtett azon álláspontjával, hogy az alsó és felső határ közti összes lehetséges lakbérmérték számszerű kiírása a szabályozás átláthatatlanságát – és ezáltal a jogbiztonság sérelmét – eredményezné.

Alkalmazott jogszabályok: Alaptörvény 28. cikk;

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 34. § (1), (2), (4) bekezdés, 10. §, 13. §;

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 146. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés.

Az ügy tárgya: Közútkezelői hozzájárulás

A döntés elvi tartalma: [38] Törvénysértő az önkormányzati rendelet, ha annak ellenére állapít meg fizetési kötelezettséget, hogy arra törvényi felhatalmazással rendelkezne.

Az ügy száma: [Köf.5014/2023/5.](#)

Az indítvány lényege: [1] A Kormányhivatal (Indítványozó) az ügyben érintett önkormányzat járművek súlykorlátozásáról, a behajtási engedélyek kiadásának rendjéről szóló önkormányzati rendelete (Ör.) rendelkezéseivel szemben törvényességi felhívást bocsátott ki, amelyben felhívta az Önkormányzatot, hogy a törvénysértést szüntesse meg olyan módon, hogy az Ör. fizetési kötelezettséget megállapító 4. § (4)-(5) bekezdéseit helyezze hatályon kívül, a 6. § (2) bekezdését pedig módosítsa.

[2] A törvényességi felhívás az önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet (Korm. rendelet) 5. § (1) bekezdésében meghatározott informatikai rendszerbe (TFÍK rendszer) történő feltöltéssel 2023. március 9. napján került megküldésre az Önkormányzat részére.

[3] Az Önkormányzat a törvényességi felhívásban foglalt határidő lejártáig, 2023. május 8. napjáig nem tájékoztatta az Indítványozót, amely azonban észlelte, hogy a törvényességi felhívásban foglaltaknak az Önkormányzat ugyan – formálisan – eleget tett, az Ör. 4. § (4)-(5) bekezdéseit, valamint a 6. § rendelkezéseit az önkormányzat képviselő-testületének a járművek súlykorlátozásáról, a behajtási engedélyek kiadásának rendjéről szóló

önkormányzati rendelet módosításáról szóló önkormányzati rendeletével (Ör.mód.) hatályon kívül helyezte, azonban az Ör. rendelkezéseit a Nemzeti Jogszabálytár felületén közzétett Ör.mód. megalkotásával beiktatott 4/A. §-ával kiegészítette, amivel újabb jogszabálysértést idézett elő, ezért megállapította, hogy a Korm. rendelet 9. § b) pontja alapján a törvényességi felhívás eredménytelen volt.

Részlet az indoklásból: [21] A Kúria Önkormányzati Tanácsa először azt a kérdést vizsgálta, hogy jogosult-e az érintett önkormányzat a tulajdonában álló helyi közút használatát útvonalengedélyhez kötni.

[22] A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 13. § (1) bekezdésének 2. pontja értelmében a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen a településüzemeltetés, ezen belül pedig a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása.

[23] A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.) 33. § (1) bekezdés b) pontjának bb) alpontja értelmében az út kezelője helyi közutak, a lakott területen lévő járda tekintetében a helyi önkormányzat vagy a fenntartásra, a fejlesztésre és a fejlesztéssel összefüggő üzemeltetésre alapított költségvetési szerv, vagy olyan gazdálkodó szervezet, amelyben a helyi önkormányzat 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik.

[24] A közút kezelőjének a közúti közlekedéssel kapcsolatos feladatait a Kkt. 8. § (1) bekezdésének a) pontja szabályozza az önkormányzatokra is kiterjedő hatállyal. E rendelkezés szerint a feladatok közé tartozik 1. a közúti közlekedés tervezése, fejlesztése, szabályozása és ellenőrzése; 2. a közúti közlekedés szervezeti és működési feltételeinek meghatározása; 3. a közúthálózat fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése. Mivel a helyi közút közlekedési célú használatának biztosítása közszolgáltatás, amelynek tartalmát a Kkt. határozza meg, az önkormányzati jogalkotó ezen törvényi keretek között alkothat szabályokat.

[25] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy az érintett önkormányzat a törvényi keretek között, a helyi közút fenntartása és üzemeltetése körében kötheti a közút használatát engedélyhez.

[26] A Kúria Önkormányzati Tanácsa ezt követően vizsgálta azt a kérdést, hogy a jogalkotó rendelkezése ad-e jogosultságot arra is, hogy a közút használatára vonatkozó útvonalengedély kiadását díjfizetéstől tegyék függővé.

[27] A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Stv.) 29. § (1) bekezdése szerint fizetési kötelezettséget előírni, a fizetésre kötelezettek körét, a fizetési kötelezettség mértékét, a kedvezmények, mentességek körét és mértékét megállapítani kizárólag törvényben, vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendeletben lehet, kivéve, ha az Európai Unió kötelező jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés eltérően rendelkezik. Az Stv. e rendelkezéséből következően, kifejezett törvényi felhatalmazás hiányában az érintett önkormányzat útfenntartási díjra vonatkozó fizetési kötelezettséget nem írhat elő.

[28] Díjfizetési kötelezettség megállapítása tekintetében a Kkt. két területen ad felhatalmazást: díjfizetés (használati díj formájában) országos közutak közlekedési célú használata esetében írható elő (Kkt. 33/A. §-33/C. §), illetve a közutak nem közlekedési célú használatakor (Kkt. 37. §). Az előbbi esetben a felhatalmazás címzettje a kormány, illetve a közlekedésért felelős miniszter [Kkt. 33/B. §, Kkt. 48. § (3) bekezdés a) és g) pont], valamint a koncessziós társaság a közút koncesszió keretében történő üzemeltetése esetén [Kkt. 9/C. § (1) bekezdés]. A közutak nem közlekedési célú használata esetében a felhatalmazás címzettje a közlekedésért felelős miniszter [Kkt. 39. § (3) bekezdés]. Használati díj fizetésére vonatkozó kötelezettség, illetve a használaton alapuló díj megállapítására a Kkt. nem ad felhatalmazást az önkormányzatoknak.

[29] A Kkt. 3. § (1) bekezdése egyes közutakra vonatkozóan a gyalogosok és járművek közlekedésének jogszabály általi korlátozhatóságáról szól, ezzel összefüggő díj megállapítására rendelkezést nem tartalmaz, mint ahogyan a Kkt. 9. § (2) bekezdése (közúti közlekedéssel összefüggő helyi önkormányzati feladatok), a Kkt. 34. § (1)-(2) bekezdései (közút kezelőjének feladatai, a közút forgalmi rendjének kialakítása) sem adnak erre vonatkozó felhatalmazást.

[30] Az Ör. vitatott 4/A. §-a nem a Kkt. szerinti használati díj, hanem útvonalengedély kiadására irányuló hatósági eljárás lefolytatásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj megfizetését írja elő a kérelmező számára. A Kúria ugyanakkor több határozatában már megállapította, hogy a fizetési kötelezettség nevének önkormányzat általi megváltoztatása, a Kkt.-ban szereplő díj helyett útvonalengedély kiadására irányuló hatósági eljárás lefolytatásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj a fizetési kötelezettségnek a helyi közutakkal összefüggő jellegét nem szünteti meg és ezáltal azt nem is vonhatja ki a Kkt. hatálya alól, mely – amint azt a Kúria fent kifejtette – nem ad felhatalmazást a helyi önkormányzatoknak a bevezetésükre.

[31] Az érintett Önkormányzatnak tehát nincs törvényi felhatalmazása a közhatalom birtokában kiadott engedély, illetve az engedély kiadásához kapcsolódó eljárás ellenében fizetési kötelezettség jellegű díj megállapítására. Felhatalmazás hiányában nem releváns az Önkormányzat védíratában előadott azon érve sem, mely szerint az Ör. nem ellentétes a 36/2017.(IX. 18.) NFM rendelettel, mivel az abban nem szabályozott, a helyi közutak vonatkozásában, a helyi sajátosságoknak megfelelő további szabályokat állapít meg.

[32] Ezzel összefüggésben a Kúria utal arra is, hogy az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése alapján az önkormányzatok számára jogalkotói felhatalmazást csak törvény állapíthat, ily módon a védíratban hivatkozott NFM rendelkezései nem alapozhatják meg az önkormányzat rendeletalkotási jogát.

[33] Mindezekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Ör. 4/A. §-a (4)-(5) bekezdése más jogszabályba ütköznek.

[34] Az Indítványozó álláspontja szerint az Ör. 4/A. § (1)-(3) bekezdéseiben részletezett útvonalengedély kiadására vonatkozó önkormányzati jogkör és az engedélyezés szabályai az Ör. 4. §-ában rögzített behajtási engedélyezést előíró szabályozásával összevetve a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) párhuzamos szabályozását tiltó 3. §-ába ütköznek.

[36] Az Ör. 4. §-a a behajtási engedély kiadására és annak tartalmára, a 4/A. § (1)-(3) bekezdése az útvonalengedély kiadására és az útvonalengedély tartalmára vonatkozó szabályokat/rendeleteket tartalmaz. A behajtási és/vagy útvonalengedély kiadásának a fentiek szerint nincs törvényi akadálya. A két engedély nem azonos tartalmú, az útvonalengedély tartalmi elmei bővebbek, mint a behajtási engedélyé. Figyelemmel tehát arra, hogy a vitatott rendelkezések nem azonos tárgykört szabályoznak, a Kúria megállapította, hogy az Ör. 4/A. § (1)-(3) bekezdései – a 4. §-sal összevetve – nem jelentenek párhuzamos szabályozást, így nem ütköznek a Jat. 3. §-ába. Ebben a tekintetben tehát az indítvány nem volt megalapozott.

[37] A Kúria minderre tekintettel az Ör. 4/A. §-a (4) és (5) bekezdését a Kp. 146. § (4) bekezdése alapján – a jogbiztonság és az Ör. hatálya alá tartozó jogalanyok különösen fontos érdeke védelmében – a jövőre nézve (pro futuro) semmisítette meg. Ezen időpontig az Önkormányzatnak lehetősége nyílik új, a Kkt.-vel és az Stv.-vel összhangban lévő szabályozás kialakítására.

Alkalmazott jogszabályok: A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 2. pont;

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 33. § (1) bekezdés b) pontjának bb) alpont, 8. § (1) bekezdésének a) pont;

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 3. §;
A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 29. § (1) bekezdés;
Az önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés.

Az ügy tárgya: Zárszámadás rendeletalkotási kötelezettség

A döntés elvi tartalma: [20] A zárszámadási rendelet megalkotása az önkormányzat törvényes működéséhez elengedhetetlen.

Az ügy száma: [Köm.5020/2023/7.](#)
[Köm.5023/2023/5.](#)

Az indítvány lényege: [1] A Kormányhivatal (indítványozó), Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 134. § (1) bekezdése alapján törvényességi felhívást bocsátott ki az ügyben érintett önkormányzata képviselő-testületének címezve. Ebben megállapította, hogy az önkormányzat nem tett eleget az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 91. § (1) bekezdése, továbbá a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény (Hatásköri törvény) 138. § (1) bekezdés k) pontja szerinti jogalkotási kötelezettségének, mivel 2023. május 31. napjáig nem fogadta el a 2022. évről szóló zárszámadási rendeletét. Erre figyelemmel az indítványozó az önkormányzat jogalkotási kötelezettség elmulasztásában megnyilvánuló törvénysértését állapította meg.

[2] A törvényességi felhívásban megadott határidő eredménytelenül lejárt. A polgármester levelében arról tájékoztatta az indítványozót, hogy a képviselő-testület a 2023. évi zárszámadásról szóló rendeletet nem fogadta el.

[3] Mivel a törvényességi felhívás nem vezetett eredményre, így ezt követően az indítványozó a Mötv. 137. § (1) bekezdése, valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 148. és 149. §-a alapján 2023. július 10. napján kelt indítvánnyal fordult a Kúria Önkormányzati Tanácsához, törvényen alapuló jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítása végett.

Részlet az indoklásból: [10] A helyi önkormányzatok az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése által biztosított gazdálkodási szabadság mellett - illetve azt részben korlátozva - számos kötelezettséggel is rendelkeznek.

[11] A Hatásköri törvény 138. § (1) bekezdés k) pontja értelmében a képviselő-testület gazdálkodási feladata és hatásköre, hogy „elfogadja a költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolót (zárszámadás), ennek keretében elfogadja a normatív költségvetési hozzájárulásoknak a költségvetési törvény előírása szerinti elszámolását”.

[12] Az Áht. 91. § (1) bekezdése szerint „A helyi önkormányzat költségvetésének végrehajtására vonatkozó zárszámadási rendelet tervezetét a jegyző készíti elő és a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé úgy, hogy az a képviselő-testület elé terjesztését követő harminc napon belül, de legkésőbb a költségvetési évet követő ötödik hónap utolsó napjáig hatályba lépjen. A zárszámadási rendelet tervezetével együtt a képviselő-testület részére tájékoztatásul be kell nyújtani a kincstár 68/B. § szerinti ellenőrzése keretében a helyi önkormányzat éves költségvetési beszámolójával kapcsolatosan elkészített jelentését”.

[13] A Kúria korábbi álláspontjai szerint a helyi önkormányzatok költségvetése az államháztartás rendszerébe tartozik, annak részét alkotja. Az Áht. pedig kötelezően előírja, hogy az önkormányzatok költségvetését, valamint a költségvetés végrehajtására vonatkozó zárszámadást önkormányzati rendeletben kell megállapítani. Az Áht. tehát a szóban forgó tárgykörök tekintetében egyértelműen szabályozási kötelezettséget határoz meg. Az önkormányzatok szabályozási autonómiája nem terjed addig, hogy a zárszámadási rendelet megalkotására vonatkozó törvényi kötelezettségét mellőzze.

Az önkormányzat a törvény által kötelezően meghatározott feladat- és hatáskörében köteles eljárni, s ez vonatkozik a jogalkotási kötelezettségére is.

[14] A Hatásköri törvény 138. § (1) bekezdés k) pontja szerint a zárszámadási rendelet keretében kell elfogadni a normatív költségvetési hozzájárulásoknak a költségvetési törvény előírása szerinti elszámolását. Mindez az önkormányzati működés transzparenciája szempontjából elengedhetetlen, amellet, hogy a normatív költségvetési hozzájárulások felhasználása nélkül a település működtetése veszélybe kerül. Tehát mind a költségvetési, mind a zárszámadási rendelet megalkotása az önkormányzati működés – és így a lakosság közszolgáltatásokhoz való hozzáférése, ellátása – szempontjából alapvető jogalkotási kötelezettsége a helyi képviselő-testületeknek.

[15] A Kúria rámutat, hogy Alaptörvénnyel ellentétes helyzetet eredményez, ha a képviselő-testület nem vagy nem megfelelően működik, hiszen így az önkormányzat nem tudja ellátni Alaptörvényben foglalt, a helyi közügyek intézésében megjelölt feladatát. A zárszámadási rendelet megalkotása az önkormányzat törvényes működéséhez elengedhetetlen.

[16] A Kp. 149. § (1) bekezdése szerint „Ha a Kúria megállapítja, hogy a helyi önkormányzat a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, határozatában határidő tűzésével elrendeli, hogy a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének tegyen eleget.”

[17] A fentiek alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a képviselő-testület törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, mivel nem alkotta meg a 2022. évi zárszámadásról szóló önkormányzati rendeletét. A Kúria a Kp. 149. § (1) bekezdése alapján felhívta az önkormányzatot, hogy jogalkotási kötelezettségének 2023. október 20. napjáig tegyen eleget.

[18] A Kúria Önkormányzati Tanácsa úgy ítélte meg, hogy a rendelet megalkotására az önkormányzat által kért 15 napos határidő a helyi jogalkotással szemben támasztott anyagi- és eljárásjogi garanciális szabályok betartásához nem elégséges, az ahhoz szükséges legrövidebb határidőt a fentiekben írtak szerint látta megalapozottnak.

[19] Ha a helyi önkormányzat a rendeletalkotási kötelezettségének a Kúria által meghatározott időpontig nem tesz eleget, az Alaptörvény 32. cikk (5) bekezdése és a Kp. 150. § (1) bekezdése szerint egy újabb eljárásban, a fővárosi és vármegyei kormányhivatal kezdeményezésére elrendelheti, hogy a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében a fővárosi és vármegyei kormányhivatal vezetője alkossa meg.

Alkalmazott jogszabályok: A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 138. § (1) bekezdés k) pont;

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 134. § (1) bekezdés;

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 91. § (1) bekezdés;

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 148. és 149. §.

Készítette: *Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály*

Jelentések, tájékoztatók

HELYI ÖNKORMÁNYZATOK NAPJA

A Helyi Önkormányzatok Napja alkalmából dr. Dukai Miklós, a Belügyminisztérium önkormányzati államtitkára elismeréseket adott át 2023. szeptember 27-én, Budapesten.

Önkormányzatok nélkül nincs, nem létezhet egészségesen működő társadalom – jelentette ki ünnepi beszédében Dukai Miklós, aki felidézte, hogy az Országgyűlés 2000-ben nyilvánította szeptember 30-át a helyi önkormányzatok napjává abból az alkalomból, hogy 1990-ben ezen a napon tartották meg Magyarországon az első helyhatósági választásokat. Az államtitkár méltatta a helyi önkormányzatok és az ott dolgozók munkáját, kiemelve, hogy az évek során

a helyhatóságok tevékenysége ugyan folyamatosan változott, a kihívásoknak azonban mindig megfeleltek.

A Helyi Önkormányzatok Napján kifejezzük elismerésünket és nagybecsülésünket mindenkinek, aki ebben a szférában akár tisztségviselőként, akár önkormányzati képviselőként, hivatali alkalmazottként, intézményi dolgozóként tett azért, hogy élhetőbbek legyenek településeink, működjenek a közszolgáltatások. Köszönet illeti ezen túl azokat a szervezeteket, magánszemélyeket, akik a helyi önkormányzatok partnereként, segítőkjeként erőfeszítéseket tettek, tesznek az önkormányzatiság nemes gondolatának megvalósításáért – hangsúlyozta az államtitkár.

Az ünnepségen Dukai Miklós – Dr. Pintér Sándor belügyminiszter megbízásából – miniszteri elismeréseket adott át. **dr. Bekényi József**, a tárca Önkormányzati Főosztályának vezetője, **Campanari-Talabér Márta**, Várpalota polgármestere, **dr. Tárnoki Richárd Péter**, a Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal címzetes főjegyzője a Helyi Önkormányzatokért Miniszteri-díjban részesült. A belügyminiszter **Kundra Erikának**, Táborfalva jegyzőjének a Köz Szolgálatáért Érdemjel arany fokozatát adományozta.

Forrás: www.kormany.hu (BM/MTI)

NÉGY ÉV EREDMÉNYEIT ÉRTÉKELTE A BELÜGYMINISZTER

A legszegényebb falvakban felnövekvő gyermekek, állást kereső felnőttek és méltatlan körülmények között élő családok ezreinek életében sikerült érzékelhető változásokat elérni a 2019-ben indult Felzárkózó települések program során - hangzott el 2023. szeptember 12-én a Belügyminisztériumban.

A program négy évét értékelő tanácskozáson, melyen dr. Pintér Sándor belügyminiszter a településeken tevékenykedő egyházi szervezetek vezetőivel találkozott. A kormány arra vállalkozott, hogy a legszegényebb kistelepüléseken is megadja az esélyt a teljes életre, öt év alatt az ország 300 kiválasztott helyszínén indul el a felzárkózás, amit huszonnyolc egyházi és civil szervezet valósít meg. Napjainkban 178 településen működik a program, amely az élet minden területét érinti - foglalta össze az eddigi eredményeket a belügyminiszter. A tárcavezető hangsúlyozta, hogy tavaly már 8000 közfoglalkoztatott állt munkába, a helyi gazdaságfejlesztő programok során tízezer helyi lakos vett részt a munkába állásra felkészítő programokban, kétezer fővel csökkent a tartós álláskeresők száma. A romos épületek elbontásával és az évtizedek óta műveletlen porták megtisztításával 100 hektárnyi kertben indult újra a termelés. A lakhatási körülmények javítására 2000 szociális bérlakás kialakítása kezdődött meg a programban, az épülő szociális naperőművek pedig 10 ezer család otthonának biztonságos fűtéséhez járulnak hozzá.

Az érintett települések 80 ezer háztartásából 13 ezer már előre fizetős mérőórával rendelkezik, ami kizárja az eladósodást, megelőzi a fogyasztók kikapcsolását. Dr. Pintér Sándor köszönetet mondott a településeken dolgozó egyházi szervezetek mindennapi munkájáért, erőfeszítéséért. A 178 helyszínből 144 településen nagy egyházi segítségnyújtó szervezetek (Magyar Máltai Szeretetszolgálat; Magyar Református Szeretetszolgálat; Baptista Szeretetszolgálat; Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, Katolikus Karitás) valósítják meg a programot, további egyházak és civil szervezetek egy-két településen tevékenykednek.

Vecsei Miklós felzárkózásért felelős miniszterelnöki biztos arra hívta fel a résztvevők figyelmét, hogy a felzárkózó településeken csaknem kétszer annyi gyermek születik, mint más, hasonló lélekszámú településeken, az édesanyák pedig 10 évvel fiatalabb korukban hozzák világra első gyermeküket. "Húsz éven belül a gyermekek 7-8 százaléka ilyen körülmények közé érkezik, és mindannyiunk óriási felelőssége, hogy valódi esélyt kapjanak" - hangoztatta a miniszterelnöki biztos. A program ezért a fogantatástól a foglalkoztatásig figyelemmel kíséri a településeken élő gyermekek sorsát.

Czibere Károly, a Magyar Református Szeretetszolgálat elnöke a felzárkózó programokban résztvevő egyházak küldetéséről szólva kiemelte, hogy a keresztény szervezetek nem szociális kérdésként tekintenek a programra, ők a legelesettebb emberek felzárkóztatását tekintik feladatuknak, beleértve az értékekkel, jogokkal, képességekkel való felruházásukat is. Czibere Károly szerint a programért felelős Belügyminisztérium eredményeket vár el a megvalósító szervezetektől, ami azért fontos, mert az elmúlt évtizedek tapasztalatai alapján az emberek már nem kíváncsiak az ígéretekre, a valós eredmények viszont felébreszthetik a hitet, hogy a nyomor generációkon át tartó átöröklődése igenis megállítható.

Szanyi Gergely a Baptista Szeretetszolgálat programvezetője a szociális gazdaságról tartott előadásában egy hatvan főt érintő kísérleti programot ismertetett, melynek végén a résztvevők kétharmada jelentkezett állásra, és egyharmada tudott elhelyezkedni. A munkába állás az érintettek ellátásához képest hatszorosan térült meg.

Dr. Takács Katalin, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet programvezetője a lakhatási minimum megteremtéseként a házanként egy fűthető szoba kialakítását nevezte meg. József Imre, a Katolikus Karitászt vezetője a 11 baranyai településen végzett munkájukról szólva a sport közösségépítő hatásairól beszélt, és kiemelte, hogy a 18 év alatti fiatalok 68 százaléka rendszeresen részt vesz tanodai programjaikban.

Forrás: www.kormany.hu, Belügyminisztérium

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG NAPJAI A BELÜGYMINISZTERIUMBAN

Idén is jelentős érdeklődés kísérte a Belügyminisztérium 2023. szeptember 16-i rendezvényét: a Kulturális Örökség Napjai keretében mintegy 150 fő tekintette meg a tárca patinás épületegyüttesét.

A központi téma a „Velünk élő örökségünk” volt, amely lehetőséget adott arra, hogy bemutassuk az épített örökség méltó megőrzésének jelentőségét. Egyedülálló módon a miniszter irodájába is bepillantást nyerhettek a látogatók.

A Belügyminisztérium 2013 óta részese a Kulturális Örökség Napjai programsorozatnak, ez idő alatt összesen mintegy 1 200 érdeklődő tapasztalhatta meg az eredetileg pénzügyi intézetek számára létesült, öt épületből álló komplexum belső tereinek hangulatát.

A századforduló bőséget sugárzó banképítészeti emlékei talán sehol máshol nem csodálhatók meg olyan teljességükben, mint a Széchenyi térre és a Lánchídra tekintő nagyszerű épületek falai között. Az egykori bankszékház – az államigazgatásban egyedülálló módon – immár több mint 70 éve ad otthont a Belügyminisztériumnak, amely méltán büszke a gondjaira bízott épületre.

Forrás: www.kormany.hu, Belügyminisztérium

DIÁKOLIMPIÁK: MAGYAR ÉREMESŐ

A Szegeden megrendezett Nemzetközi Informatikai Diákolimpiával befejeződött a 2023. évi nemzetközi diákolimpiák eseménysorozata. Magyarország középiskolás diákjai ismét kiemelkedő eredményeket értek el.

Hazánkat a Biológiai, Csillagászati és Asztrofizikai; Filozófiai; Fizikai; Földrajzi; Informatikai; Kémiai, Matematikai és Nyelvészeti Diákolimpián és nemzetközi tudományos versenyeken képviselték csapatok.

A diákolimpiákon a magyar versenyzők összesen 34 érmet szereztek: négy arany-, tizenkét ezüst- és tizenhét bronzéremet az egyéni versenyeken, egy bronzéremet csapatversenyen, ketten dicséretben részesültek.

A nemzetközi versenyeken és európai szintű megmérettetéseken még 11 érmet szereztek magyar diákok: egyéniben két arany-, négy ezüst-, két bronzérem, egy csapat-arany érem és két csapat-ezüst érem született, három tanuló különdíjban részesült.

A magyar csapatok összességében idén is kiemelkedő eredményeket értek el 2023-ban a nemzetközi diákolimpiákon, illetve a nemzetközi és európai szintű versenyeken: egyéniben és csapatban együttesen 45 érmet - 7 arany-, 18 ezüst- és 20 bronzéremet - szereztek, teljesítményéért 2 tanuló dicséretben, három tanuló különdíjban részesült.

A Belügyminisztérium ezúton is gratulál a tanulóknak, felkészítő tanáraiknak és a csapatvezetőknek az elért eredményekhez.

Forrás: www.kormany.hu (BM, International Chemistry Tournament Facebook oldala)

LEZÁRULT A KÖZPONTI SZÚNYOGGYÉRÍTÉS

A tavalyi aszályos, csekélyebb szúnyogártalommal érintett év után az idei szezon különösen sok munkát adott a szakembereknek. A korábbi évekhez képest nagyobb területen zajlott biológiai lárvagyérítés, a légi és földi technológiák alkalmazásával végzett kezelések már április első hetében elkezdődtek. A szúnyoglárvákat elpusztító biológiai készítményt a Balatonnál, a Velencei- és Tisza-tónál, valamint a jelentősebb folyók mentén, összesen 36 270 hektárnyi területen alkalmazták.

A csapadékos tavasz és nyár kedvezett a csípőszúnyogok szaporodásának, sokszor olyan területeken is nagy számban jelentek meg, ahol korábban nem kellett gyéríteni. A katasztrófavédelem által koordinált szúnyoggyérítés elsődlegesen a víz közeli településekre terjed ki, amelyeken a szúnyogok számát csak szervezeten, régiós szinten lehet eredményesen csökkenteni. Összesen 1089 településen és Budapest nyolc kerületében került sor a kifejlett szúnyogok elleni védekezésre, a legfertőzöttebb helyeken több alkalommal is. A felhőszakadások, a folyók többszöri áradása főleg a Duna mentén és a Dunántúlon jelentett kihívást a szúnyogok elleni küzdelemben. Ezekben a területeken a védekezés célja az extrém ártalom elfogadható szintre csökkentése volt. A szúnyoggyérítés során összesen 916 066 hektárnyi területet kezeltek a szakemberek.

Forrás: Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

FÓKUSZBAN A MUSTGÁZ ÉS A KOLLÉGIUMOK BIZTONSÁGA

A szeptember az iskolakezdés, a korai szőlőfajták szüretének időszaka, nem véletlen, hogy a második katasztrófavédelmi tesztben a mustgázzal, a szüreti időszak veszélyeiről, illetve a kollégiumokról, azok tűzvédelméről kérdezzük az olvasókat.

A kérdésekre adandó válaszokból kiderül, hogy a mustgáz, vagyis a must erjedésekor felszabaduló szén-dioxid halálos veszélyt jelenthet, hiszen nehezebb a levegőnél, a pincékben alulról felfelé terjeszkedve gyűlhet össze, kiszorítva az oxigént a helyiségből. A balesetek megelőzése érdekében gondoskodni kell a pincék megfelelő szellőzéséről, és érdemes gázérzékelő riasztóberendezést is felszerelni.

A teszt kollégiumokkal foglalkozó részében a leggyakoribb veszélyforrásokat, azaz a főzést, a különböző elektronikai eszközök töltését, az azokra vonatkozó jótanácsokat ismerheti meg az olvasó, de szó esik a kimenekítést, menekülést segítő piktogramokról is.

Új, katasztrófavédelmi tesztünk a továbbiakban honlapunk „Lakosság” menüpontjában, a „Katasztrófavédelmi tesztek” almenüben található.

Mindemellett korábbi tesztjeink is elérhetőek maradnak a megszokott helyen.

Forrás: Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

ÚJABB HÉTSZÁZ BÖLCSŐDEI FÉRŐHELY JÖHET LÉTRE MAGYARORSZÁGON

Újabb hétszáz bölcsődei férőhely jöhet létre Magyarországon - jelentette be a Kulturális és Innovációs Minisztérium családokért felelős államtitkára.

Hornung Ágnes bejegyzése szerint a kormány tovább bővíti a bölcsődei ellátást biztosító férőhelyek számát, ezzel is segítve a kisgyermekes családokat.

"A Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve keretében megvalósuló 10 milliárd forintos pályázatból 16 településen mintegy 700 új, bölcsődei ellátást biztosító férőhely létesülhet. Ma már több mint háromszor annyi településen érhető el bölcsődei ellátás, mint 2010-ben, és 90 százalékkal emelkedett a bölcsődei ellátást biztosító férőhelyek száma is 13 év alatt. Jelenleg mintegy 10 ezer bölcsődei ellátást biztosító férőhely kialakítása folyamatban van"

A teljes életutat lefedő családpolitikánk hármas pillérré épül, az otthonteremtés támogatása és az anyagi biztonság mellett célunk az is, hogy a családok számára biztosítsuk a döntés szabadságát. Ez csak úgy lehetséges, ha családtámogatási rendszerünket és intézményhálózatunkat folyamatosan bővítjük. Hiszünk abban, hogy a vágyott gyermekek megszületését azzal is támogatni tudjuk, ha a szülők dönthetik el, gyermekük érkezése után mikor térnek vissza újra a munka világába. Ez csak akkor lehetséges, ha a családok számára lakhelyükhöz minél közelebb magas színvonalú bölcsődei ellátás érhető el" - fogalmazott Hornung Ágnes. Az államtitkár felidézte: a kormány bölcsődefejlesztési programjában meghirdetett pályázatra új bölcsődét, minibölcsődét vagy családi bölcsődét tervező, háromezer lakosú vagy nagyobb települések helyi önkormányzatai, országos és helyi nemzetiségi önkormányzatai, valamint az érintett települések egyházai jelentkezhetnek.

Nemcsak új ingatlan építésére, hanem meglévő ingatlan átalakítására vagy meglévő bölcsőde bővítésére is lehetett pályázni, amennyiben a beruházással új férőhelyek jönnek létre. A bővítés feltétele, hogy legalább egy plusz bölcsődei, minibölcsődei csoportszoba, vagy egy családi bölcsőde létesüljön. Az önerő nélküli, vissza nem térítendő támogatások összege projektenként bruttó 50 millió és 1,44 milliárd forint között alakult - ismertette az államtitkár.

Kiemelte: "Célunk, hogy a most záruló pályázati lehetőségen felül a kormány a jövőben további forrásokat tudjon biztosítani a bölcsődefejlesztési programra. Ennek szükségét mutatja az is, hogy idén is többszörös túljelentkezés volt a meghirdetett keretösszegre. Hisszük, hogy családbarát országot csak úgy építhetünk, ha kiszámíthatóságot és biztonságot nyújtunk a családoknak, ehhez pedig elengedhetetlen, hogy folyamatosan növeljük az elérhető bölcsődei férőhelyek számát"

Forrás: www.kormany.hu, Kulturális és Innovációs Minisztérium

A TUDATOS ÉTKEZÉST MÁR A GYERMEKKORBAN EL KELL KEZDENI

Kiemelt cél a közétkeztetésben is a rövid ellátási láncok megerősítése - jelentette ki dr. Nobilis Márton, az Agrárminisztérium élelmiszeriparért és kereskedelempolitikáért felelős államtitkára a Business Days Konferencián, szeptember 25-én, Tapolcán.

Az államtitkár hangsúlyozta, hogy már gyermekkorban érdemes minél változatosabb étrendet kialakítani. Lényeges, hogy tudatosítsuk gyermekeinkben: az étel érték. Kiemelte, az élelmiszerpazarlás mérséklésére is minél előbb fel kell hívni a figyelmet, szükséges elmondani, hogy ne dobjuk ki a még felhasználható alapanyagokat, ételeket. Azon dolgozunk, hogy a pazarlást folyamatosan csökkentsük, hogy minél kevesebb étel végezze a kukában, mert kiemelten fontos a fenntarthatóság. Továbbá a közétkeztetés egy lehetőség is arra, hogy egészen gyerekkortól bevezessünk bizonyos ízeket - tette hozzá.

Dr. Nobilis Márton ismertette, hogy körülbelül 1,4 millióan vesznek részt a közétkeztetésben hazánkban. Kifejtette, hogy jelenleg Magyarországon az összes főzőkonyha felét az önkormányzatok üzemeltetik, 30 százalékát a vállalkozások, 10 százalék állami kézben van, és van egy kis rész, ahol a civilek illetve az egyház látja el ezt a feladatot.

Az államtitkár hozzátette, az élelmiszerbiztonság és minőség szempontjából fontos hangsúlyozni az előírásokat, szabályokat, amelyek segítik a magas színvonalú hazai élelmiszerek előállítását. Dr. Nobilis Márton arra emlékeztetett, hogy 2022-től a közétkeztetésben az alapanyagok 60%-ának kell rövid ellátási láncból származnia, 2023-tól pedig a 80 százalékának, ami nagy lehetőség a magyar élelmiszeripar számára is.

Forrás: www.kormany.hu (AM Sajtóiroda)

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA - CSAKNEM 200 HELYSZÍNE VÁRJÁK A TUDOMÁNY IRÁNT ÉRDEKLŐDŐKET

Idén országszerte csaknem kétszáz helyszínen mintegy 2600 programmal várják a tudomány iránt érdeklődőket szeptember 29-én és 30-án, a Kutatók éjszakáján, az ország legjelentősebb tudományos fesztiválján - hangzott el az esemény szeptember 25-i, budapesti sajtótájékoztatóján.

"Akkor leszünk versenyképesek, akkor tudjuk megőrizni magunkat, ha a felfedezésekben és a kutatásokban élen járunk" – emelte ki az eseményen Hankó Balázs, a Kulturális és Innovációs Minisztérium (KIM) innovációért és felsőoktatásért felelős államtitkára. Ezért azt a célt tűztük ki, hogy Magyarország 2030-ra Európa tíz legjobb innovátora között legyen, a világon pedig a 25 legjobb között szerepeljen. Ehhez az kell, és ezt a célt szolgálja ez a rendezvény is, hogy minél több fiatal tudjunk megnyerni a kutatásnak, minél többen köteleződjenek el a kutatói pálya mellett - tette hozzá Hankó Balázs.

A kormány intézkedései között említette, hogy tavaly a vállalatokkal együttműködésben összesen 920 milliárd forintot fordítottak arra, hogy a kutatás, a fejlesztés és az innováció erősödjön Magyarországon. Az államtitkár kitért arra, hogy ma hazánkban egymillió lakosra hatezer kutatói, fejlesztői állás jut. Mint mondta, azt szeretnék elérni, hogy 2030-ra egymillió lakosra kilencezer ilyen álláshely jusson.

Gulyás Balázs, a Magyar Kutatási Hálózat elnöke az eseményen arról beszélt, hogy Magyarországon olyan kutatási ökoszisztémát szeretnének meghonosítani, amelyben az állami felelősségvállalás és támogatás találkozik az akadémiai étellel, a kutatással, az intézetekkel, az egyetemekkel és - már az első pillanattól kezdve - az ipari szereplőkkel is. "Nem különböztetünk meg alap- és alkalmazott kutatást, csak nagy hatású, jó kutatásról beszélünk ebben az ökoszisztémában" - hangsúlyozta. Ezek a szereplők "szervesen összeépülve" alkotják a vázát a kutatási ökoszisztémának. Mint hozzátette, a kormányzati, akadémiai és gazdasági szereplők mellett nem szabad kifelejteni a magyar adófizetőket, akik mindezt magukénak kell hogy érezzék, hiszen ők biztosítják a kutatások hátterét. Ebből a szempontból a Kutatók éjszakája, amelyben a Magyar Kutatási Hálózat számos intézménye részt vesz, példaértékű kezdeményezés, hiszen feltárja a magyar emberek előtt, hogy "mit tud letenni az asztalra a magyar tudomány, hogyan tudunk közös erővel előrelépni" - emelte ki Gulyás Balázs.

Kováts Levente, a sajtótájékoztatónak helyet adó Óbudai Egyetem rektora elmondta, hogy a kezdetektől folyamatosan részt vesznek a Kutatók éjszakája programjaiban. Idén több mint 200 programmal készülnek az intézmény különböző karain. Ezek között szerepelnek a fenntarthatóságról, valamint az internet sötét világáról szóló előadások, robotikai és egészségügyi informatikai bemutatók is. Emellett egy hidrogénmeghajtású autót is bemutatnak az érdeklődőknek.

Tornóczky Gabriella, az Egis Gyógyszergyár Zrt. kommunikációs főosztályvezetője elmondta, hogy a társaság támogatásával több, a kémiát népszerűsítő program indult az általános- és középiskolákban. A Kutatók éjszakájához egy kémiaversennyel csatlakoznak idén is, amelynek döntőjére 12 csapatot várnak.

Magyarországon először 17 évvel ezelőtt rendezték meg a Kutatók éjszakáját, azóta hagyományrá vált, hogy szeptember utolsó hétvégén kutatóintézetek, egyetemek, könyvtárak, levéltárak, múzeumok, hatósági laboratóriumok nyitják meg kapuikat a nagyközönség előtt, hogy betekintést nyújtsanak a különböző tudományterületek titkaiba - idézte fel Kardon Béla, a Regionális Információs és Fejlesztő Tudásközpont (RCISD) tudományos igazgatója, az esemény főkoordinátora. Hozzátette: ahogy eddig is, minden programon ingyenes a részvétel, de vannak olyan események, ahol a helyszíre miatt a szervezők előzetes regisztrációhoz kötik a belépést. A rendezvény központi honlapja idén is a kutatokejszakaja.hu, amelyen tudományterület, helyszín, időszáv, életkor alapján lehet programokat keresni.

Az eseménysorozat célja, hogy közelebb hozza a nagyközönséghez a tudományos kutatást és a kutatókat, felkeltse a fiatalok érdeklődését a tudományos kutatói pálya iránt, valamint bemutassa a kutatók munkájának a mindennapi életre gyakorolt hatását.

Forrás: www.kormany.hu (MTI)

NÉGY MÚZEUM KAPOTT MÚZEUMPEDAGÓGIAI NÍVÓDÍJAT

Meg kell becsülni a múzeumpedagógusok munkáját, fontos, hogy a szakemberek minden évben megkapják a visszacsatolást - hangsúlyozta Vincze Máté közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkár szeptember 25-én, a 21. Országos Múzeumpedagógiai Évnyitón és az Múzeumok Őszi Fesztiváljának megnyitóján.

A Magyar Természettudományi Múzeumban (MTM) megrendezett megnyitón négy múzeum vehetett át a Múzeumpedagógiai nívódíjat. A múzeumoknak napjainkban az alfa generáció egyre csökkenő figyelmét kell elnyerniük, az intézményeknek ehhez a feladathoz egyre inkább szolgáltatóvá kell válniuk - hangsúlyozta Kulturális és Innovációs Minisztérium (KIM) helyettes államtitkára. Mint mondta, a múzeumpedagógusok odaadó, innovatív és lelkesítő munkát végeznek és nemcsak Magyarországon, de világban is meghatározó a tevékenységük.

Az államtitkár szerint a nézőszámok azt mutatják, hogy a gyerekek és a családok szeretnek múzeumba járni. Mint fogalmazott, a magyar közgyűjtemények az identitásunkat meghatározó tárgyakat őriznek, az intézmények addig életképesek, amíg az új generációk újra és újra felfedezik ezeknek a tárgyaknak a jelentőségét. Vincze Máté emlékeztetett, hogy az Európa Tanács Kulturális útvonal elnevezésű szakmai fórumát jövőre Visegrádon rendezik meg, ahol téma lesz egyebek mellett az is, hogy miként lehet a jövő generáció számára átadni a kulturális önazonosságot.

Bernert Zsolt, az MTM főigazgatója kiemelte, hogy a legújabb felmérések szerint a mai gyerekek figyelmét mindössze 20 másodpercre lehet csak lekötni, ezek az eredmények felborították az eddigi pedagógiaelméletet és -gyakorlatot. A főigazgató szerint nehéz megszólítani a diákokat a tudománykommunikációval, de mint kiemelte, erről a témáról szólnak az évnyitóhoz kapcsolódó konferencia plenáris előadásai, délután pedig foglalkozásokat mutatnak be az érdeklődőknek.

Cseri Miklós, a Múzeumok Őszi Fesztiválját koordináló Szabadtéri Néprajzi Múzeum főigazgatója beszédében köszönetet mondott a KIM-nek, amely 30 millió forintot támogatással segítette az őszi fesztivál programjainak létrejöttét. A hétfőn kezdődő és november 12-ig tartó eseményen 127 múzeum részvételével mintegy 1400 program várja az érdeklődőket - mondta a főigazgató. A fesztiválnak idén a tudomány és technológia került a középpontjában, a természettudományok és a múzeumok kapcsolódási pontjaira fókuszálva.

Az országos évnyitón négy múzeum részesült Múzeumpedagógia nívódíjban: a Ferenczy Múzeumi Centrum, a Petőfi Irodalmi Múzeum, a Szépművészeti Múzeum, valamint a Tomory Lajos Múzeum. Kilenc intézmény kapott Családbarát múzeum díjat, különdíjban négy múzeum részesült. A Múzeumpedagógia életműdíjat Koltay Erika, a Néprajzi Múzeum munkatársa vehette át.

Forrás: www.kormany.hu (MTI)

A KORMÁNY TOVÁBBRA IS TÁMOGATJA A MEZŐŐRI SZOLGÁLATOT

A kormány nyolcvanmillió forint többletforrást biztosít a homokhátsági települések mezőőri szolgálataira – mondta az Agrárminisztérium parlamenti államtitkára, Farkas Sándor Mórahalmon, sajtótájékoztatón.

A nyolc évvel ezelőtt kezdődő „migránshullám” nehéz helyzetbe hozta a helyi gazdálkodókat – tájékoztatta a sajtót Farkas Sándor –, sok káresemény történt, ezért a kormány támogatja azoknak a mezőőröknek a munkáját, akik védik az itt élő emberek biztonságát, és visszatartják az illegális migrációt.

A támogatással a térség mezőőreinek technikai felszereltséget, munkabér-támogatást, létszám bővítést is el tudnak érni, így erősebbé teszik a szolgálatot – részletezte Farkas Sándor. Ezek adják meg azt a biztonságot az itt gazdálkodók számára, amelyet önerőből nem tudnának megoldani. „Kötelességünk a magyar gazdatársadalom védelme” – mondta a politikus. A térségben megjelenő embercsempészek új kihívást jelentenek a helyi lakosság számára – folytatta. A mezőőri szolgálat egész nap működik, és nagy segítséget ad a hivatásos rendőröknek és a határvadászoknak is – fűzte hozzá. „A kormány azon dolgozik, hogy a határőrizet továbbra is fenntartsa, amely nemcsak a térségben élők, hanem egész Magyarország, sőt Európa védelmét is biztosítja.”

Mihálffy Béla (KDNP), a térség országgyűlési képviselője elmondta, milyen súlyos problémákat okoz a határ menti településeken az illegális migráció, ezért nagyon fontos a mezőőri szolgálatok munkája és azok támogatása. A mezőőrök helyismerete főként éjszaka elengedhetetlen ahhoz, hogy az erdős területeken probléma esetén jelzést adjanak. A mezőőrök nagyobb jogosultsággal rendelkeznek, mint például a polgárőrök, ezért hatékonyabb munkavégzést várhatunk el tőlük – tette hozzá.

Nógrádi Zoltán (Fidesz-KDNP), Mórahalom polgármestere méltatta, hogy a mezőőrök „emberfeletti teljesítményt tesznek le az asztalra”. Ebben az évben eddig csak az általuk feltartóztatott illegális bevándorlók száma meghaladta már a háromezer-ötszázat.

Mórahalom mellett Röske, Zákányszék, Ruzsa-Öttömös, Bácsalmás, Ásotthalom és Domaszék mezőőri szolgálatát támogatja a kormány többletforrással – részletezte a polgármester.

Forrás: www.onkormanyzatiklub.hu

Tudásműhely

KÖZSZOLGÁLATI PROTOKOLL 1. RÉSZ – NÉHÁNY FOGALOM: VISELKEDÉSKULTÚRA, ILLEM, ETIKETT ÉS A PROTOKOLL

"Minden törvénynél többet ér egy jó szokás."- mondta Tacitus, a római történetíró.

A szokások a viselkedéskultúra részének tekinthetők, amelyek a hétköznapjainkra is hatással vannak. Az első benyomás viselkedésünk és megjelenésünk alapján alakul ki rólunk az emberekben, valamint azt is tudjuk, hogy az első benyomást sok munkával lehet felülríni. Jelentősége van annak, hogyan viselkedünk számunkra idegen közegben, társaságban, vagy otthon, családi összejövetelen, illetve a munkahelyen. **A viselkedésünknek üzenetértéke van.** Az akarva vagy akaratlanul közvetített üzeneten pl. egy állásinterjú sikeressége múlhat, de akár egy vizsga vagy tárgyalás végkifejletét is befolyásolhatja a viselkedésünk. Az életünk számos, szinte minden területére hat a viselkedéskultúránk: az utcán, a munkahelyen, a tömegközlekedésen, de még a sarki közértben is. Optimális esetben előre kidolgozott válaszaink és reakcióink lehetnek a különböző élethelyzetekre. A „Most adjam át az iratot? Illik még itt várnom? Bemehetek már? Én nyújtsam először a kezem?” szituációk mindenki számára jól ismert dilemmákat vetnek fel. Az említett és a hasonló helyzetekre adott megfelelő reakciókkal, a jó modorral vélhetően hosszú távon megmaradunk partnereink emlékezetében.

Az ilyen és ehhez hasonló helyzetekre vonatkozó ismeretek áttekintése mélyítheti a tudásunkat, különösen igaz ez a viselkedéskultúra ismeretanyagára.

„Igazat mondani kevés, ha olyan képet vágsz hozzá, mintha hazudnál”- Baltasar Gracian barokk prózáiró megállapítása napjainkban is igaz.

Az arckifejezés és a gesztusok jelentősége ugyanis az élet különböző területein jóval nagyobb, mint gondolnánk. A mosoly sajtós „nyelv”, hiszen ismerjük a külső és belső erejét. A külső ereje az, amit látunk, ami tükrözi érzéseinket. Ez elindíthat egy beszélgetést, egy interakciót, ami közelebb hozhat embereket egymáshoz, így pl. konfliktusokat oldhat meg, vagy barátságokat tud létrehozni. A belső ereje az egészségben lakozik, mivel több tanulmány bizonyította, hogy a mosoly (és a nevetés) jó hatással van a szervezetünkre is, pl. csökkenti a stresszt, a vérnyomást, serkenti az immunrendszert.

A megfelelő testbeszéd, a gesztusok önbizalomról „árulkodhatnak”, elősegíthetik pl. a hivatali előmenetelt, míg a gesztusnyelv helytelen használatának akár egy jó állás is áldozatául eshet. (Testbeszédnek nevezzük a testünk - gyakran önkéntelen – mozdulatait, tartásunkat, mimikánkat pl. tágra meredő szemek, felhúzódó szemöldök, arcfintor, valaki felé kinyúló kéz, karok összezárása vagy széttárása stb.).

Pszichológusok kimutatták, hogy környezetünk az érzéseinkről és magatartásunkról szóló jelzéseket 7 százalékban szavainkból, 38 százalékban a hangunk és 55 százalékban testbeszédünk alapján észleli. Ebből az is következik, hogy több esetben akkor is „illik” mosolyogni, ha valamennyi résztvevő tisztában van azzal, hogy kötelességtudatból tesszük.

De mi az illem és mi az etikett?

Ezek a fogalmak szűkebb vagy tágabb értelemben használatosak, mint a protokoll?

A protokoll valóban csak egy elavult ismerethalmaz, aminek csökken a jelentősége? Valóban csak problémát okoz a közigazgatásban és a társadalmi kapcsolatok területén is?

Felmerülhet a kérdés, mi a protokoll és az illem, illetve az illem és etikett egymáshoz való viszonya?

Van-e, és ha igen, mennyi értéke van ezeknek a mindennapokban?

Vannak, akik véleménye szerint az etikett, a protokoll nem más, mint főleges körülményeskedés, elavult szokások és cirkalmas ceremóniák tárháza, ezért napjainkban főleges a protokoll szabályainak alkalmazása. Meggyőződésünk, hogy ma is fontos kérdések ezek, ezért a következőkben megvizsgáljuk a témaköröket közelebbről és bemutatjuk a fellelhető válaszokat, mivel szerintünk szerepük és jelentőségük megkérdőjelezhetetlen.

Hétköznapjainkat leginkább az *illem* (amellyel az illetan foglalkozik) határozza meg. **A kulturált emberi viselkedés alapja az illem szabályainak (lehetőleg) pontos ismerete.** Ezeknek az alapvető szabályoknak az elsajátítása, majd későbbiekben az alkalmazása a társadalom legkisebb egységében, a családban már gyermekkorban elkezdődik. Ezen szabályoknak az ismerete nélkül az egyén több olyan kellemetlenséget okozó helyzetnek is előidézője, elszenvedője lehet, amelyek az életét alapvetően meghatározhatják. (Meggyőződésem, hogy még a legjobb neveltetés ellenére is előfordulnak olyan helyzetek, amelyekre gyermekkorunkban, a magánéletünkben vagy az eddigi munkahelyi környezetünkben nem volt lehetőségünk felkészülni.) Az illemszabályok megfelelő szintű ismerete és ezek helyes alkalmazása a magabiztosság és a sikeresség kulcsa. **Az illem tulajdonképpen az etikett és a protokoll gyökere.**

Az etikett az illemnél magasabb szinten elhelyezkedő viselkedésformát jelenti. Ugyanakkor szükség van arra, hogy a gyakorlatban az etikett szabályait az illemszabályoknak is megfelelő módon alkalmazzuk.

„Az etikett egy adott korra és egy adott társadalomra jellemző, a társadalom tagjai közötti érintkezésre, kapcsolattartásra érvényes viselkedési szabályok összességét jelenti, amely lehet az egyes személyek, közösségek közötti magánviszonyokra vonatkozó erkölcsi és illemszabályok összessége, és lehet a hivatali érintkezésben a munkakapcsolatokra vonatkozó viselkedési szabályok összessége is.”¹

---

¹ Közszolgálati protokoll 2. Egyetemi tankönyv A társas érintkezés keretei és formái

A protokoll ehhez képest az illem és az etikett szabályrendszerét is figyelembe veszi, de több kötöttséggel és szabállyal egészül ki. Az idegen szavak szótára szerint a protokoll kifejezés alatt általános értelemben az emberi érintkezések szabály- és szokásgyűjteményét értjük. Az illemből és az etikettből származtatható.

Görög eredetű szó (protokollon), a Bizánci Birodalomig vezethető vissza. Két szó összetételéből származik: az „első” jelentésű protosz és az „enyv” jelentésű kolla szavakból; eredeti jelentése, „a könyv elejére ragasztva” megfelel a kartotékrendszer elődjének, az előzéklapnak, amelyre a pergamentekercs adatait (téma, keletkezési időpont jóváhagyás stb. írták). A protokollnak ma már tágabb értelme van: viselkedéskultúrát, szertartásrendet, rendezvény-szervezést is magában foglal.

Az egyes szakterületeken más és más a szó jelentése: orvosilag a gyógyászati kezelésekre vonatkozó egyedi útmutatásokat, informatikailag a kommunikáció leírására szolgáló szabálygyűjteményt, tudományos területen a természettudományos kísérletek elvégzésének írott, előre meghatározott módszerét, politikailag egy meghívás vagy fogadás formáságaira vonatkozó szokások, szabályok együttesét jelenti. Az internet protokoll egy szabványosított rendszer, amely meghatározza, hogyan kell adatokat küldeni és fogadni az interneten keresztül. Létezik telefon-protokoll a telefonálás folyamatának szabályozásához, végül említhetjük a diplomáciai protokollt, a nemzetközi, különösen a diplomáciai érintkezéshez.

A protokoll fontos (mondhatni elengedhetetlen) eszköz, aminek segítségével anélkül fogalmazhatóak meg a gondolatok, hogy bárki bármit félreérthetne, esetleg megbántódhatna. A protokoll nem csupán a jó modor tudománya, hanem igazgatási szakterület is, ami megismerhető és tanulható, illetve elsajátítható ismeretek összessége is egyben.

„A protokoll egyfelől a hivatalos kapcsolatok rendjére és rendtartására vonatkozó szabványok, szóbeli és írásbeli magatartási szabályok összességét jelenti, a diplomáciai protokoll pedig az államok és nemzetek közötti, az egyes államok képviselőiben eljáró állami vezetők és diplomaták, az országok képviselőinek kialakult, megszilárdult szabványai. A hivatali érintkezésekre vonatkozó formulák rendszere.”²

Az illem, etikett és protokoll szabályainak betartását hangsúlyozhatjuk szavak nélkül is (pl. gesztusokkal, tekintettel, kézfogással, testtartással, ráerősíthetünk öltözékkel stb.), mivel így is kifejezhető a másik ember iránti tisztelet vagy tiszteletlenség; lehetsz vonzó vagy taszító, építheted a kapcsolataidat, de rombolhatod is.

---

² Közszolgálati protokoll 2. Egyetemi tankönyv A társas érintkezés keretei és formái

A TELEPÜLÉSMARKETING 3. RÉSZ – NEMZETKÖZI ÉS HAZAI JÓ GYAKORLATOK

A településmarketingről szóló korábbi írásokban már tisztáztuk a településmarketing mibenlétét, a célképzés és a stratégiaalkotás lényegi elemeit. A nemzetközi és hazai jó gyakorlatok megismerésekor érdemes azt is tisztázni, hogy a településmarketing az úgynevezett *társadalmi marketing* része, ahol a marketinget nem az üzleti célok, nem a profit, hanem a társadalmi ügyek, problémák megoldására használjuk, úgy, hogy a „jó”, a közösség számára előnyös magatartásokra nyerjük meg a célcsoportokat.

A marketingtevékenység lényege a *városidentitás és a városmárka* építése azáltal, hogy segíti a település fejlesztésének lépéseit meghatározni, az erőforrásokat és igényeket összehangolni, a várost megismertetni, eredményeket kommunikálni, s ennek érdekében a településen élők, vállalkozókat, közösségeket párbeszédre, együttműködésre mozgósítani.

Egy település természetesen jelentős mértékben függ adottságaitól, képességeitől, múltja, történelme, lakosságai értékeitől, de azok fejlesztésében, kombinálásában jelentős szabadságfokkal is bír. A saját polgárok, mint elsődleges célcsoport jóléti céljainak primátusa a többi célcsoport elégedettségének elérésével biztosítható.

A település minden esetben a vonzó kínálat, fokozott teljesítmény kialakítására, s annak előnyeiről szóló hatékony kommunikációra törekszik, ezzel építve fel a pozitív imázst, mint a döntéseket leginkább meghatározó szempontot. A társadalmi, közösségi jellegű településmarketing eszközszerkezete tehát az ún. „2K”: a település marketingorientált kínálat-fejlesztése és a kommunikáció. (Településmarketing szakirodalomban gyakran találkozunk azzal a megállapítással, hogy a településmarketing a 4P helyett a 2K-ra épül. A 4P mibenlétéről a településmarketingről szóló tudásanyagunk első részében írtunk.)

A marketingben, s így a terület-marketingben is ugyanakkor nem egyszerű imázs-építésre, hanem az adott termék, jelen esetben az adott terület tudatos *pozicionálására* kell törekedni annak érdekében, hogy a célcsoportok ne csupán alkalmasnak, jónak tartásák, hanem a versenytársaktól meg tudják különböztetni és jobbnak ítélik azt. A pozicionálás lényege a terület identitásának, megkülönböztető jegyeinek, értékeinek, előnyeinek a felépítése és elismertetése a pozitív imázs érdekében.

A városidentitás tudatos építése nem jelent mást, mint a termék, jelen esetben az adott terület, város városfejlesztési programokkal és kommunikációval egyaránt történő márkává fejlesztését, hiszen így azon jellemzők, értékek, előnyök fogják meghatározni a területről alkotott képet, melyet mi választottunk, mi tettünk (másokhoz képest) versenyképessé, és mi ismertettük, fogadtattuk el célcsoportjainkkal. A város identitás-építés így válik tudatos márkáépítéssé, az imázs márka-imázssá, melyek a célcsoportok döntéseinek racionális, emocionális és értékeltű bizalmi alapját képezik.

A rövid elméleti bevezetést követően most egy kutatásról számolunk be, melynek keretében izgalmas, jó gyakorlatokat ismerhet meg az olvasó.

A MITTE Communications – a hazai kommunikációs piac meghatározó szereplőjeként, továbbá stratégia-, márkáépítés, a PR- és arculati kommunikáció tapasztalt szakértőjeként – nemzetközi és hazai példákat vizsgálva kutatást végzett annak érdekében, hogy azonosítsa azokat a marketing és kommunikációs jógyakorlatokat, melyekkel hatékonyan erősíthető a települések – jellemzően a kisvárosok - ismertsége és népszerűsége.

A kutatás a marketing és a turizmus összefüggéseinek feltárására irányult, hiszen Magyarországon a nemzetstratégiai célkitűzések között is szerepel a hazai utazások ösztönzése, a 2030-ig terjedő időszakra megfogalmazott, Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia kiemelt iránya ugyanis a hazai régiók, mint desztinációk vonzerejének növelése. Mindezzel összefüggésben pedig egyre több település ismeri fel annak jelentőségét, hogy tudatos tervezéssel közelítsenek turisztikai lehetőségeik kiaknázásához.

A kutatás során megállapítást nyert, hogy a sikeres stratégiák a települések identitása, értékei köré épülnek, amelyek mai köntösben, a modern arculati elemekben köszönnek vissza az online csatornákon, a PR kommunikációban és az eseménymarketing eszközökön egyaránt.

A város identitása a legtöbb esetben négy fő adottságból bontakozik ki. A település

- történelmi és
- kulturális örökségből,
- természeti értékeiből valamint
- gasztronómiájából.

Történelmi örökség, mint központi elem

A történelmi örökség a múlt szellemét és tradícióit hordozza magában, amelyeket a helyi közösségek ma is őriznek. A horvátországi Trogir esetében az identitás a 3600 évre visszanyúló városi élet jellegzetességeiből ered, a városmarketing és kommunikációs stratégia a több ezer éves történelemre épül. A központi arculat és a szlogen (Marked by Masters) egyszerre modern és autentikus, középkori mesteremberek jelalapú üzeneteit idézik, amelyek számos építészeti műemlék falain ma is láthatóak. A város azt tűzte ki célul, hogy a történelmi örökségén alapuló márkaidentitásával megkülönböztesse magát más mediterrán desztinációktól és olyan pozíciót foglaljon el a turizmusban, ami a helyi gazdasági fejlődését is nagymértékben támogatja.

A kulturális örökség pillére – a kultusz

Számos hazai és nemzetközi kisváros építi teljes marketingkommunikációs stratégiáját híres szülőtteire, azok személyi kultuszára. Jó példa erre Kiskőrös, Petőfi Sándor szülővárosa, ahol a Petőfi-kultusz, valamint a térségi gasztronómia együttesen teremtették meg a kommunikációs stratégia alappilléreit. A 2022-23-as Petőfi 200 emlékévként a város kommunikációs kampányának kiemelt apropója volt, és kiemelt szerepet kapott, hogy modern stílusban mutakozzon meg a szlovák-magyar hagyományok jelenléte, a helyi kultúra és a térség történelmi múltja.

Természeti kincsek és a gyógyfürdők, a turistaforgalom középpontjában

A csehországi Uhersky Ostroh a természeti örökségen alapuló márkaépítést tűzték ki célul. A várost a Morva folyó szeli át, amely az arculatot megújító ügynökség kreatív koncepciójának alapját is képezte: a logóban a hullámok a város nevét veszik körül. Az egységes vizualitás az online felületek mellett plakátokon, turisztikai kiadványokon, eseménymarketing eszközökön, szórólapokon, sőt az utcatáblákon is megjelennek. Az új vizuális arculat megmutatja, hogy megfelelő kreativitással kisvárosok – Ostroh alig több mint 4000 lakossal rendelkezik – esetén is lehetséges a design és a kommunikáció kérdését sikeresen összehangolni.

Hazai települések között jó példa Zalakaros, amelynek szlogenje: Meríts erőt a természet csodáiból! Marketing kommunikációjában a gyógyvíz, a közeli erdők, a tavak és a dunántúli táj csodás változatossága köszön vissza. A város aktív marketingkommunikációt folytat, rendszeresen ad otthont rendezvényeknek, ezek között is igen sok érdeklődőt vonz a Karos Korzó Nyári Estek programsorozat vagy a Tour de Zalakaros, az ország egyik legkedveltebb kerékpárversenye. A város turisztikai vonzereje és a városi programok látogatottsága is érdemben, mintegy 15-30 %-kal növekedett a marketing aktivitásoknak köszönhetően a városvezetés megítélése szerint.

Gasztró térségek és borvidékek erős marketingkommunikációval

A gasztrofesztiválok és a borvidékek hangulata akár több száz km-es távlatból is vonzzák a turistákat, akik évről évre vissza is térnek a jellegzetes ízelményekért és hangulatért. Jó példa az Egri Borvidék, amelynek arculatának központi eleme a borvidék ezeréves múltját sugallja. A marketingstratégia része továbbá, hogy évszakonként egyedi tematikák köré épülő, borkóstolókat, programokat szerveznek. Az igen népszerű az Egri Csillag Hét célja pedig, hogy az Egri borvidék meghatározó fehérborát tegye még ismertebbé.

A Borvidék mellett Eger városa is aktív marketingtevékenységet folytat, Egert a helyi és az országos sajtóban is gyakran emlegetik, mint az ország egyik legvonzóbb turisztikai célpontja.

Hosszútávú eredmények a városmarketingnek köszönhetően

A példákból egyfajta marketing best practise-ként azonosítható, hogy egy települést kiemelten vonzóvá tehet a történelmi, építészeti és kulturális öröksége, természeti értékei, gasztronómiai élete, amelyeket célszerű a kommunikációs eszközrendszer valamennyi elemében hangsúlyozni. A tanulmány igazolta, hogy érdemes a kisvárosok számára is aktív marketingtevékenységet folytatni, hiszen azzal egyértelműen növelhető a település országos hírneve, turisztikai forgalma és versenyképessége egyaránt.

A felsorolt példák azt is jól tükrözik, hogy a hatékony városmarketing alapja a stratégiai szemlélet, amelyben a városfejlesztési szempontok is érvényesülnek. Ebben a városvezetés, valamint a marketing és PR szakemberek együttműködésének, közös gondolkodásának kulcsszerepe van. További lényeges szempont az integrált tervezés és megvalósítás: különböző eszközökkel, különböző csatornákon keresztül, specifikusan szólítsuk meg a célcsoportokat.

Az online és offline felületek, vizuális elemek és megfelelően célzott eseménymarketing egymást erősítve tudják a legnagyobb hatást kiváltani. Mindezek mellett fontos még kiemelni a visszamérések jelentőségét, azaz, hogy adott költségráfordítás milyen arányban generált megjelenést, elérést céljainkhoz mérten.

Összegzésképpen megállapíthatjuk, hogy a sikeres településmarketing mindenekelőtt tudatosabb városfejlesztést eredményezhet. Ha az ott élő lakosok, az odalátogató turisták, vagy éppen a vállalkozások, mint a település „vevői” igényeire építik azt, az ő mércéjükkel is megméri az ötleteket és kezdeményezéseket, akkor biztosabb a siker. A városmarketing hosszútávon bizalmat teremt, vonzóvá teszi a várost a lakosság, a turisták, a vállalkozások, a befektetők számára, erősítve elégedettségüket, lojalitásukat, lokálpatriotizmusukat. Mindezek majd a város pénzügyi bevételeiben is megjelennek a helyi adók, a bevételek növekedésében.

Felhasznált források:

- <https://mittecomm.com/kisvarosi-turizmusfejlesztes/>
- https://gradus.kefo.hu/archive/2021-4/2021_4_TGT_006_Piskoti.pdf
- https://nje.hu/storage/content/379/files/Turizmus_es_telepulesmarketing.pdf?r=46e96b090c28f586ef72b6bc22ca1abb

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Fókuszban az IKIR – Helyi Köszolgáltatás Információs Rendszer

ÚJONNAN CSATLAKOZTATOTT SZAKRENDSZEREK BEMUTATÁSA- TÁJÉKOZTATÓ A KULTURÁLIS STATISZTIKAI ADATOK IKIR RENDSZERBE TÖRTÉNŐ INTEGRÁLÁSÁRÓL

A következőkben folytatjuk a 10 újonnan csatlakoztatott szakrendszer bemutatását, hogy minél jobban megismerjék a rendelkezésre álló adatállományt, illetve egy gyakorlati példán keresztül bemutassuk, hogy milyen riportok készítésére tudják használni az adatokat mindennapi munkájuk során.

A mostani részben a **kulturális statisztikai adatokról** lesz szó.

Az IKIR rendszer 2023-ban megvalósuló továbbfejlesztésével további 10 ágazati adatbázis került beépítésre a rendszerbe, így a kulturális tevékenységek adatait gyűjtő és rendszerező Kulturális Statisztikai Adatgyűjtő Rendszer, rövidebb nevén „KultStat” is. Az érdemi ismertetés előtt két módszertani szempontú alapvetést szükséges rögzíteni.

Mit is nevezünk KultStat-nak?

Egyrészt a KultStat alapvetően **területi alapú statisztika**, azaz elsődlegesen településekhez – illetve közvetett módon akár nagyobb területegységekhez is – kötött adatokat szolgáltat a kulturális közszolgáltatásokhoz köthető jelenségekről, folyamatokról, ezáltal is közreműködve a területi tipizálások, lehatárolások eredményeinek megismerésében.

Másrészt a kulturális tevékenységek nemzetközi lehatárolását a Magyarországon 1999 óta alkalmazott COFOG struktúra rögzíti. Ennek értelmében ún. „kulturális szolgáltatásokról” kell beszélni, ami a 8. számú „Szabadidő, sport, kultúra és vallás” főcsoportjának 2. számú „*Kulturális szolgáltatások*” funkciócsoport elemeinek összességét jelöli. Mindezek értelmében nem tartozik a kulturális statisztika körébe a 8.3 „*Műsorszolgáltatási és kiadói szolgáltatások*” funkciócsoportba tartozó, gyakran a kulturális szolgáltatásokhoz tartozónak vélt könyv- és folyóirat kiadás, műsorszórás (helyi televízió, rádió, stb.), illetve mozi.

A települési önkormányzatok elsődleges kulturális közszolgáltatásai a könyvtári ellátás és a közművelődési alapszolgáltatások biztosítása, hiszen a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (Kultv.) alapján mindkét szolgáltatás kötelező önkormányzati feladat. Fontos megjegyezni, hogy az Möt. 13. § (1) 7. pontja – nem taxatív felsorolásban – csak lehetőségként adja meg a fentieket, kötelező jellegüket a Kultv. határozza meg.

KultStat- IKIR kapcsolata

Az IKIR rendszer továbbfejlesztésével a helyi önkormányzatok számára elérhetővé válnak az alábbi helyi kulturális közszolgáltatásokkal összefüggő látogatói, használati, állományi, illetve szolgáltatási nyilvános adatok, azaz a beépülő adatgyűjtések, OSAP azonosítóval:

- 1438 - Közművelődés
- 1441 - Állatkertek
- 1442 - Könyvtárak
- 1444 - Múzeumok
- 1446 - Levéltárak
- 1447 - Színházak és táncgyűttek
- 1451 – Hangversenyek (zenekarok)

Gyakorlati megközelítése a KultStat adatoknak az IKIR-ben

Figyelemmel arra, hogy a Kultv. alapján minden helyi önkormányzat biztosít könyvtári szolgáltatásokat, valamint közművelődési adatszolgáltatásokat, így ezek lesznek az elsődleges adatkörök minden településre kiterjedően. Lehetőség nyílik tehát áttekinthető **ábrákon és grafikonokon látni** azt, hogy – többek közt – **hányan látogatják a helyi könyvtárat** (könyvtári szolgáltatóhelyet), mekkora állománnyal rendelkeznek, illetve mennyi programot szervez.

Ugyanígy a **helyi művelődő közösségek aktivitása is láthatóvá válik** – a tárgyalkotó népművészeti csoportok, színjátszó- és versmondócsoporthoz, amatőr előadó-művészeti csoportok tagjainak és foglalkozásainak száma lesz elérhető és összehasonlítható. Területalapú statisztika lévén a településen működő, nem közfeladatot ellátó civil szervezetek, hagyományörzők adatai is beleszámítanak az adott önkormányzat összesített adataiba.

450 önkormányzat működtet valamilyen muzeális intézményt is, ezek jellemzően többnyire kisebb kiállítóhelyek, tájházak és mindössze 120 önkormányzat működtet „múzeum” besorolású intézményt. Az IKIR felületén megtekinthetők az ide tartozó állandó- és időszakos kiállításokra vonatkozó adatok éppúgy, mint a műtárgyállomány mérete, valamint a rendezvények és a tudományos tevékenység alapadatai.

Fontos szegmens az előadó-művészeti tevékenység is, hiszen a művészeti alkotások élményszerű közvetítésének legnépszerűbb és legelterjedtebb formájáról van szó. Az IKIR rendszerben az adott önkormányzatok képet kaphatnak **a településen székhellyel rendelkező, hatósági nyilvántartásban szereplő színházművészeti, zeneművészeti és táncművészeti szervezetek tevékenységéről** – azaz hány előadást tartottak az adott évben, ezeket hányan látogatták, illetve az adott szervezetnek volt-e külföldi vendégszereplése.

A korábban említett területi szemlélet értelmében azoknak a levéltáraknak a nyilvános adatai is elérhetővé válnak – mindössze hat önkormányzati fenntartású levéltár van hazánkban – amelyek az állam (vármegyei fióklevéltárak) vagy egyházi jogi személy fenntartásában működnek.

Legvégül pedig a COFOG struktúrában kulturális szolgáltatások körébe sorolt **állatkertek állatállományának**, valamint **látogatóinak száma** is elérhetővé válik az IKIR rendszerben.

IKIR rendszer- felhasználó támogatás

Amennyiben a rendszer használatával, vagy az IKIR-hez történő regisztrációval kapcsolatban kérdése van, kérjük, hogy jelezze az ikir@bm.gov.hu email címen, vagy a [+3615501522](tel:+3615501522)-es telefonszámon.

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Koordinációs Iroda

Figyelmébe ajánljuk

MILLIÓ LÉPÉS AZ ISKOLÁDÉRT PROGRAM

A Miniszterelnökség Aktív Magyarországért felelős Államtitkárságának támogatásából idén is megrendezésre kerül a **Millió lépés az iskoláért** program

A tavaszi kihívás minden várakozást felülmúló sikere után **szeptember 25-én** ismét elindul Magyarország legnagyobb, mozgásra ösztönző programja: a **Millió lépés az iskoláért** játék - a Magyar Szervátültetettek Szövetsége szervezésében, az Aktív Magyarország Program támogatásával. A versengésben, ami tavasszal 200 000 embert és 2000 iskolát mozgató meg, a diákok, szülők és tanárok mellett most is mindenki részt vehet, aki mozgással szeretné segíteni az általa választott iskolát. A kihívás végén 100 aktív és szerencsés iskola ezúttal is kap **1-1 millió forintot sporteszközök** vásárlására. A részvételhez a [MillióLépés applikációt](#) kell letölteni.

A játék során a résztvevők „lépéseket” gyűjtenek a kiválasztott iskola számára. Az iskolákhoz regisztrált játékosok lépéseit összeadják, és megjelenítik az Országos Kékkör útvonalán. Minden megtett Országos Kékkör (2583 km) után egy „sorsjegy” jár, és ha ötöt összegyűjtenek, akkor indulhatnak a résztvevők a sporteszközök vásárlására 100 iskolának felajánlott 1-1 millió forintért.

A program **szeptembertől az idősebb korosztályt is megszólítja**. Magyarországon ma több mint 170 gyaloglóklub működik, amik feladatuknak tekintik, hogy a hatvan feletti korosztály rendszeresen mozogjon, és társasági programokon vegyen részt. A játék őszi fordulójában ezek a klubok is részt vehetnek, ők szintén az applikációban tudnak regisztrálni. **A gyaloglóklubok aktivitását is díjazza**: azok között, akik legalább egyszer körbeérnek az Országos Kékkörön, 500 darab Nordic Walking botot sorsolnak ki.

A Millió Lépés az Életért programot a Magyar Szervátültetettek Szövetsége indította el 2021-ben az egészséggel kapcsolatos tudnivalók és az aktív testmozgás népszerűsítésére.

A regisztráció és a versenyen való részvétel ingyenes.

Google Play: <https://play.google.com/store/apps/details?id=hu.bss.milliolepes&pli=1>

App Store:

<https://apps.apple.com/hu/app/milli%C3%B3l%C3%A9p%C3%A9s/id1578645374?l=hu>

Mindenkit szeretettel hívunk és várunk a programba!

Benne vagy?

További információk: www.milliolepes.hu

Belvív-térképek a Copernicus böngészőben – Milyen gyakran jelentkezik belvív a mezőgazdasági területeken?

Belvízgyakoriságra vonatkozó országos térképpel bővül a nemrégiben megújított Copernicus böngésző. A Sentinel-2 műholdfelvételek előfeldolgozott állományait, országos mozaikokat, standard indikátorokat szolgáltató böngésző új térképe azt ábrázolja, hogy a vizsgált évek hány százalékában volt belvív egy adott területen. A relatív belvízgyakorisági térképet dr. Mikus Gábor Gyula a Földmegfigyelési Operatív Központ vezetője elemzi.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Georeferálók a Légifilmtárban – Műhelylátogatáson a fentrol.hu játékanak nyertesei

A fentrol.hu nyári pontgyűjtő játékanak legügyesebb georeferálói látogattak el a Lechner Tudásközpont Bosnyák téri Légifilmtárába, ahol megismerkedtek a légifotózás és a felvételek digitalizálásának eszközeivel és folyamataival, valamint a nyereményként kiérdemelt hatalmas, nyomtatott légifelvételt is átvehették.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Jégeső- és belvízkár térképezés növényállapot-térképpel – A térképeken a növények állapotát sötétzöldből barnába forduló színskála érzékelteti

Idén a földeken álló nyílt belvízfoltok vagy a viharok, jégesők által előidézett károk befolyásolják a termést a hazai mezőgazdaságban. A Lechner Tudásközpont Földmegfigyelési Operatív Központja a Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR) keretében 2022 óta kukorica és napraforgó haszonnövényekre vonatkozóan készít nagyfelbontású növényállapot-térképeket 10 méter/pixeles térbeli felbontással az Európai Űrügynökség és az EU Sentinel-2 műholdjainak felvételeiből. Az idei év tapasztalatait Birinyi Edina, a Lechner távérzékelési szakértője foglalta össze.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Új téradatok az ingatlan-nyilvántartásból – Bővült a Lechner Tudásközpont által szolgáltatott téradatok köre

Kibővült a Lechner Tudásközponton keresztül hozzáférhető téradatok köre. Az újonnan igényelhető adatok között ott vannak az ingatlan-nyilvántartási adatbázis térképi adatbázisából származtatott épületgeometriai és tömbhatárral kapcsolatos információi is Magyarország teljes közigazgatási területére vonatkozóan.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Tovább bővült a fentrol.hu – Befejeződött a Légifilmtár 1960-ban készült fotóinak digitalizálása

Több ezer érdekes felvétellel bővült a fentrol.hu oldalon bárki számára elérhető Légifilmtár. Az elmúlt fél évben digitalizált képek feltöltésével már nem csak a teljes 1959-ben készült fotóállomány böngészhető online, de az összes 1960-ban készült légifelvétel is megtalálható az oldalon.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Nosztalgia, talányok, történetek: Légifelvételeken mesél a múlt – Fentről.hu az online médiában

A Lechner Tudásközpont Digitális Légifelvétel Archívumából bárki számára elérhető, hazánk tájairól készült régi madártávlati képek napjainkban is jelentős érdeklődésre tartanak számot. A fentrol.hu légifelvételei rendszeresen köszönnek vissza különféle online médiaportalokon, illusztrációként szolgálva helytörténettel kapcsolatos írásokhoz, vagy éppen régi autóbuszokról szóló bejegyzésekhez.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Szélesedett a Lechner által szolgáltatott téradatok köre – Július elejétől újabb adattípusok érhetőek el

Július 1-től bővült a Lechner Tudásközponton keresztül hozzáférhető téradatok köre. Az újonnan igényelhető adatok a közlekedési hálózatok, a kulturális létesítmények, a névrajzi, vízrajzi és tömbhatár adatbázisok, valamint az ingatlan-nyilvántartási adatbázis térképi épületgeometriai és műszaki aranykorona értékkel kapcsolatos információira terjednek ki Magyarország teljes közigazgatási területére vonatkozóan.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Világörökség és jó gyakorlatok – V4 nyári egyetem Budapesten

A rekonstrukció volt a fő témája annak a világörökségi tematikájú hagyományos V4 országok között megrendezett nyári egyetemen, amelynek idén Budapest adhatott otthont. A fiatal szakemberek tapasztalatcseréjét és a jó gyakorlatok megosztását szolgáló képzés a krakkói Nemzeti Kulturális Központ, a Lechner Tudásközpont és az Építési és Közlekedési Minisztérium közreműködésével valósult meg. Az idén 12. alkalommal megrendezett eseményen a cseh, lengyel, szlovák és magyar résztvevők Budapest világörökségi helyszínei mellett Hollókőre és Visegrádra is ellátogattak. A szakmai rendezvényről Farkas Dorina, a Lechner Tudásközpont világörökségi vezető szakértője készített beszámolót.

A cikk folytatása elérhető: www.lechnerkozpont.hu

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Pályázati lehetőségek

KLÍMABARÁT Díj 2023

A Klímabarát Települések Szövetsége 2023-ban is meghirdeti települési önkormányzatok számára a Megújult Klímabarát Díj 2023 pályázatot, valamint a Klímabarát Díj - „Zöld Infrastruktúra 2023”, és a klímabarát díj 2023 - „Kék Infrastruktúra Díjakat”. **Pályázni 2023. Október 31-ig lehet!**

A pályázat célja olyan, már meglévő jó gyakorlatokkal, példamutató ötletekkel, intézkedésekkel rendelkező települések díjazása, támogatása és népszerűsítése, akiknek fontos a környezetükben fellelhető természeti erőforrások fenntartható használata, a klímatudatosság, valamint települési gyakorlataik elősegítik a klímaváltozás megelőzését, illetőleg a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást.

A pályázó önkormányzatok olyan klímatudatos, a fenntartható fejlődés gyakorlati megvalósítása iránt elkötelezett települések, amelyek már rendelkeznek példaértékű jó gyakorlatokkal, intézkedésekkel, beruházásokkal vagy stratégiákkal. Tevékenységük hozzájárul a fenntartható fejlődéshez, a természeti erőforrások fenntartható használatához, ezáltal természeti örökségeink megőrzéséhez.

A beérkező pályázatokat a Klímabarát Települések Szövetsége által felkért szakértőkből álló zsűri bírálja el. Az elbírálás alapvető szempontjai:

- A pályázó önkormányzat mennyire járul hozzá a klímatudatos, környezetbarát települési beruházások ösztönzéséhez, a klíma- és természetbarát intézkedések népszerűsítéséhez, az ehhez illeszkedő projektek támogatásához és a fenntartható fejlődéshez

- A pályázó önkormányzat az intézkedéseivel milyen mértékben járul hozzá a helyi lakosok környezeti körülményeinek javításához (pl. levegőtisztasághoz, energiahatékony fűtéshez, stb).
- A pályázó önkormányzat mennyire járul hozzá a településen található természeti környezet és az ezzel kapcsolatos értékek fenntartható hasznosításához, megőrzéséhez. (pl. közösségi kertek, biogazdálkodás, helyi termelők támogatása stb.)

A LEGTÖBB PONTOT ELÉRT PÁLYÁZÓK DÍJAZÁSA ÉS ÉRTESTÍTÉSE:

- Egy szabadterén elhelyezhető üvegplakett, illetve egy beltéren kihelyezhető fa plakett.
- A Klímabarát Települések Szövetségének kommunikációs felületein (honlap, Facebook, Instagram, hírlevél), valamint szakmai rendezvényein való megjelenés.
- Részvétel a 2024 januári ünnepélyes díjátadó konferencián Budapesten.

A nyertes önkormányzatokat elektronikus úton értesítjük a díjátadó pontos részleteiről.

A nyomtatandó jelentkezési lap és az online pályázati űrlap megtalálható az alábbi linken: <http://www.klimabarát.hu/klimabarát-dij> a pályázatok benyújtási határideje: **2023. október 31.**

Készítette: Klímabarát Települések Szövetsége

ELINDULT A JELENTKEZÉS A MAGYAR KÖZIGAZGATÁSI ÖSZTÖNDÍJPROGRAMRA

Elindult szeptember 15-én a jelentkezés a Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogram 2024-es évfolyamára. Az ösztöndíj idén külön uniós elnökségi alprogramot is kínál - közölte a Miniszterelnökség az MTI-vel.

A közleményben idézték Panyi Miklóst, a Miniszterelnökség parlamenti és stratégiai államtitkárát, aki azt mondta: a Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogram "minden, a haza és a köz szolgálata iránt elkötelezett fiatal számára különleges lehetőséget biztosít kormányzati és közigazgatási tapasztalatok szerzésére".

Az államtitkár a program különlegességének nevezte, hogy a fiatalok a 10 hónapos ösztöndíjas időszakból legalább 3 hónapot külföldön töltenek. Idén külön uniós elnökségi alprogram is indul, 20 fiatalnak egy nagyon intenzív időszakban fél éven keresztül Brüsszelben lesz lehetősége megismernie az uniós intézményeket és döntéshozatalt, támogatnia a magyar érdekképviselet, az elnökségi célok megvalósulását.

Magyarország 2024 második felében tölti be az Európai Unió soros elnöki tisztségét.

Panyi Miklós beszélt arról is, hogy a Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogram nemcsak a tanult, nyelveket beszélő, kreatív gondolkodású és a közigazgatás iránt érdeklődő fiataloknak lehetőség, hanem a kormányszatnak is fontos utánpótlásképző bázis, "kapocs" a fiatalokhoz.

Megemlítette: a Miniszterelnökségen is sok olyan kolléga dolgozik felelős beosztásokban, aki részt vett ebben a programban. Már csak ezért is különös figyelmet fordítanak a kiválasztásra és az azt követő 10 hónapos gyakornoki, képzési időszakra - mondta a közlemény szerint az államtitkár.

A Miniszterelnökség által működtetett program jövőre két komponensből áll: a 2024 februárjában induló "A" komponensbe felvételt nyerő ösztöndíjasok hét hónapig egy hazai minisztériumban szereznek szakmai tapasztalatot, majd három hónapig Magyarország külképviseleti szerveinél, nagykövetségein, főkonzulátusain és nemzetközi szervezetek melletti állandó képviseleteknél dolgoznak. A "B" komponens ösztöndíjasainak 2024 márciusától négy hónapig tart a belföldi programszakasz, míg a külföldi programszakasz hat hónapot ölel fel, amely az EU Tanácsának magyar elnökségét támogatva folyik Magyarország Európai Unió melletti állandó képviseletén, Brüsszelben - írták.

A pályázati felhívás és a jelentkezési felület **szeptember 15. és október 15. között** az www.mkoprogram.hu oldalon érhetők el - áll a közleményben.

Forrás: www.kormany.hu (MTI)

MEGHOSSZABBÍTOTT JELENTKEZÉSEL VÁRJUK A PÁLYÁZATOKAT A KÖBÜKI TEHETSÉGGONDOZÓ TANÁRI ÖSZTÖNDÍJRA

A tehetséggondozásban elkötelezett munkát végző tanárok számára indította útjára a Kulturális és Innovációs Minisztérium a Nemzeti Tehetség Program keretein belül a Köbüki tehetséggondozó tanári ösztöndíjat, amelyre október 12-ig várjuk a jelentkezéseket.

A tehetséges fiatalok megtalálása, támogatása és képességeik hasznosításának elősegítése mindannyiunk érdeke, és ebben a munkában hatalmas szerepe van a tehetséggondozó mentoroknak. A pályázati lehetőségnek köszönhetően havi nettó 75 ezer forintos ösztöndíjban részesülhetnek a tehetséggondozásban kiemelkedő teljesítményt nyújtó középiskolai pedagógusok.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium által alapított Köbüki tehetséggondozó tanári ösztöndíj célja, hogy elősegítse az MTMI-területeken, vagyis a matematikai, a természettudományi, a műszaki és informatikai tantárgyakban a fiatalok tehetségének kibontakozását, valamint a társadalomban a magyar nemzet iránti kötődést és a magyar kultúra iránti igény további erősítését. Az ösztöndíjra azok a legalább 3 éves szakmai gyakorlattal rendelkező középiskolai pedagógusok pályázhatnak, akik magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, informatika (digitális kultúra) vagy ének-zene tantárgyat oktatnak, és tehetséggondozó területen kiemelkedő tevékenységet végeznek. A pályázatok elbírálásakor többletpontot jelent például az emelt szintű érettségi vizsgát tett tanítványok száma, a tehetség-tanácsadás és pályaeorientáció területén végzett munka, vagy fejlesztendő eljárásban megvalósuló tehetséggondozó tevékenység. Az ösztöndíjat elnyerő tanárok tíz hónapon keresztül havonta nettó 75 ezer forint támogatásban részesülnek.

Az érdeklődők a felhívást a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő honlapján (<https://emet.gov.hu/>) tekinthetik meg. A pályázatokat **2023. október 12-ig lehet benyújtani.**

Forrás: www.kormany.hu (KIM)

MEGJELENT BURSA HUNGARICA FELSŐOKTATÁSI ÖNKORMÁNYZATI ÖSZTÖNDÍJPÁLYÁZAT 2024. ÉVI PÁLYÁZATI FORDULÓJA

A Kulturális és Innovációs Minisztérium megbízásából a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő (NKTK) közzéteszi a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2024. évi pályázati fordulójának dokumentumait. A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása. E cél elérésének érdekében a Kormány mind központi költségvetési, mind önkormányzati forrásokat is mobilizál.

Az Ösztöndíjrendszerhez történő önkormányzati csatlakozás határideje: **2023. szeptember 29.**

A pályázati űrlapok elektronikus kitöltésének és az önkormányzatokhoz történő benyújtásának határideje: **2023. november 3.**

Az Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszer (EPER-Bursa rendszer) az alábbi linkeken érhető el:

Önkormányzati felület: <https://bursa.emet.hu/onk/tonkbelep.aspx>

Pályázói felület: <https://bursa.emet.hu/paly/palybelep.aspx>

A pályázat a kormany.hu és az nktk.hu oldalakon érhető el.

Forrás: www.kormany.hu, Kulturális és Innovációs Minisztérium

14 MILLIÁRD FORINTRA PÁLYÁZHATNAK A CIVIL SZERVEZETEK A NEMZET EGYÜTTMŰKÖDÉSI ALAP PROGRAM KERETÉBEN

A Nemzeti Együttműködési Alap program keretéből (NEA) 14 milliárd forintra pályázhatnak a civil szervezetek a következő évre. Ez az összeg három milliárd forinttal haladja meg a tavalyi pályázati keretet - hangsúlyozta a Miniszterelnökség civil és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára szerdán.

Szalay-Bobrovniczky Vince a Civil info NEA előadássorozat veszprémi állomásán elmondta, hogy október 2. és november 3. között pályázhatnak civil szervezetek a NEA keretében működésre, bér jellegű juttatásra, rezsire illetve programokra. Mint mondta, egy szervezet legfeljebb 4,5 millió forintra pályázhat. Felhívta a figyelmet, hogy kisebb módosításokat vezetnek be a pályáztatásban. Ilyen például a 150 ezer forintos kompenzáció megszüntetése, az egyszerűsített támogatás 350 ezer forintos felső határát 400 ezer forintra emelték. Ezen kívül a 3 millió forintig egyszerűsített elszámolást vezetnek be. Szalay-Bobrovniczky Vince elmondta azt is, hogy a Nemzet Együttműködési Alap programot úgymond kiegészíti a Városi Civil Alap, melyre szeptember 1-je és október 2. között lehet pályázni.

A 4,8 milliárd forintos keretösszeget ingatlanvásárlásra és - felújításra, gépkocsivásárlásra, programokra, kommunikációra és eszközbeszerzésre lehet fordítani. A veszprémi városháza az országjáró körút ötödik állomása, a következő előadás Székesfehérváron lesz.

Forrás: www.kormany.hu, Miniszterelnökség

A GONDOSKODÁST ELISMERŐ DÍJAKRA LEHET JELÖLÉSEKET LEADNI

Nevelőszülőket, gyermekvédelemben dolgozókat és időseket segítőket lehet jelölni szeptember 30-ig a szociális gondoskodást elismerő díjakra. Összesen hat különböző díjra várja a jelöléseket a Belügyminisztérium elektronikus úton.

Díjak: A **Szociális Munkáért díj** a szociális szakmák területén nyújtott kiemelkedő tevékenység elismeréseként adható.

Az **Idősekért díj** az idősek emberi méltóságáért, az időskori aktivitás megőrzéséért, valamint az ápolásra szoruló idősekért végzett munka elismeréseként adományozható.

Esélyteremtésért díj adományozható az esélyteremtés terén elért kiemelkedő eredmények, valamint a hátrányos helyzetű emberekért végzett kiemelkedő tevékenységért. A díjra nem csak egyéneket, hanem szervezeteket, intézményeket is lehet jelölni.

Pro Caritate díj a szociális ellátás fejlesztéséhez való hozzájárulásért, a szociális szakmák területén végzett kiemelkedő tevékenység elismeréseként, valamint a miniszter feladatkörébe tartozóan az esélyteremtésért tett kiemelkedő szakmai, közszolgálati, karitatív tevékenységért adományozható.

A **Szent Anna a nevelőszülőkért díjat** és a **Szent Kristóf a Gyermekekért díjat** olyan személyek kaphatják, akik kiemelkedő munkát végeznek a gyermekek és a hátrányos helyzetű fiatalok nevelésében.

A beküldött jelölések akkor érvényesek, ha:

- az adatlap hiánytalanul kitöltött (kivételesen ez alól az elismerés átadásának javasolt időpontja, valamint a rendfokozatot és a besorolás szerinti rendfokozatot csak a hivatásos állomány tagjainak kell kitölteni)
- a díj egyértelmű megnevezése
- az indoklásnak rövidnek kell lennie, amely az elismerés odaítélését megalapozó szakmai tevékenységet, vagy a kiemelkedő érdemet foglalja össze
- a jelölt szakmai tevékenységét és az elismerést megalapozó korábbi életútját bemutató részletes indoklás külön dokumentumban csatolandó legalább fél, de legfeljebb három oldal terjedelemben
- a munkáltató és a kezdeményező nevét fel kell tüntetni és a dokumentumot olvashatóan alá kell írni.

Azokat a jelöléseket, amelyek eltérnek a fent említett szempontoktól, a Belügyminisztériumnak nem áll módjában elfogadni.

A díjakra a jelöléseket az elimeres.gondoskodaspolitika@bm.gov.hu szervezeti e-mail címre küldhetik meg **2023. szeptember 30-ig**.

A jelölésre szolgáló nyomtatvány az alábbi [linken](#) elérhető.

Forrás: www.kormany.hu, Belügyminisztérium

Pályázati hírek

ÁTADTÁK AZ ÉV DIGITÁLIS FALUJA DÍJAKAT

A Vidékfejlesztési Program keretében 2415 település nyert el támogatást fejlesztéseik megvalósítására, innovatív digitalizációs megoldásaik ösztönzésére pedig új lehetőség is nyílni fog a Közös Agrárpolitika pályázati rendszerében – fogalmazott Feldman Zsolt, az Agrárminisztérium mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős államtitkára Az Év Digitális Faluja díjátadó ünnepségen.

Az elmúlt tíz év vidékpolitikája számtalan eszközzel járult hozzá a kistelepüléseinken élők életminőségének javításához – emlékeztetett az államtitkár. Mint mondta, az Agrárminisztérium jelentős segítséget nyújtott ebben, a Vidékfejlesztési Program keretében a közel 3200 hazai településből 2415 nyert valamely fejlesztésére támogatást. Az érintett településeken összesen 240 milliárd forint értékben több, mint 5700 projektet támogatott a szaktárca, amelyekből például külterületi utak újulhattak meg, szennyvízkezelési fejlesztések valósultak meg, településképet javító beruházások készülhettek el vagy megújulhattak a piacterek. Mindezzel a vidéki településeken élők életminősége javult, a szolgáltatások palettája bővült, azok színvonala emelkedett.

Az új pályázati rendszerben az eddigieknél még szélesebb eszköztárral segíti az Agrárminisztérium a fejlődni kívánó vidéki közösségeket. 2027-ig 450 millió euróval gazdálkodhatunk a kistelepüléseket segítő vidékfejlesztési intézkedéseink révén, amelyből szándékunk szerint jelentős összeg jut majd a települési önkormányzatok és a helyben lévő vállalkozások, szervezetek együttműködésének keretében megvalósuló projektekre, legyen szó biomassza alapú energetikai projektekről, aktív turisztikai fejlesztésekről vagy éppen települési digitális alapú megoldások elősegítéséről – mondta Feldman Zsolt.

Az Év Digitális Faluja díjakat a Neumann János Nonprofit Közhasznú Kft. ítéli oda évente a technológiai innovációkat alkalmazó 5000 lakos alatti Kárpát-medencei települések számára. A díj célja, hogy a települések képesek legyenek a lehető legnagyobb körben használni és bemutatni a digitális fejlesztéseket, kiaknázva a bennük rejlő adottságokat. A díjazás által széles körben megismerhetővé válnak a már létező hazai digitális jógyakorlatok, elősegítve ezzel a települések közötti együttműködések kialakulását, a helyi közösségek erősítését és a térség szintű fejlesztések elterjedését.

Az Év Digitális Faluja díjat négy kategóriában ítelték oda: az Innovatív települési környezet kategória díjazottja a vajdasági Bácsfeketehegy, a Fenntartható épített és természeti környezet kategória díjazottja Csemő, az Innovatív társadalmi és közösségi jólét kategória díjazottja Csátár, az Innovatív gazdasági ökoszisztéma díjazottja pedig Bükkszentkereszt lett. A különdíjasok: Zalaszentiván, Arló, Bödeháza és Sajószöged.

Forrás: www.kormany.hu, Agrárminisztérium

NAGY ÉRDEKLŐDÉS JELLEMEZTE AZ IDEI HUNGARIKUM PÁLYÁZATOT

Nagy érdeklődés és aktivitás jellemezte a 2023. évi hungarikum pályázatot; a 450 millió forintos keretből 213 pályázat kap támogatást - jelentette be Nagy István agrárminiszter a kiírás eredményét ismertető sajtótájékoztatón.

Elmondta: a májusban megjelent kiírásra 483 pályázat érkezett, az igény a 450 millió forintos keretösszeg mintegy háromszorosát tette ki. A legtöbb pályázat, mint minden évben, most is az egyes célterületekre, rendezvények szervezésére, elektronikus kiadványok honlapok, fényképsorozatok, filmek készítésének támogatására érkezett. Erre 456 pályázatot nyújtottak be, és 193 kap összesen mintegy 407 millió forint támogatást. Nagy István ismertette, hogy a második célterületen, a magyar kultúra értékeinek megismertetését célzó vetélkedők szervezésére 14 pályázatot támogatnak, mintegy 40 millió forinttal. Az öltözködéskultúrát célzó pályázatok közül hat kap támogatást. Nagy István megjegyezte, hogy az idén erre a pályázati célra csak egyéni vállalkozók jelentkezhetnek. Támogatásukkal az a cél, hogy ösztönözzék a mindennapi életben hordható, hagyományos díszítőelemeket, anyagokat tartalmazó ruhák készítését - tette hozzá a miniszter.

Nagy István elmondta, a pályázók nagy száma, a fokozott érdeklődés egyértelműen azt jelzi, hogy "mi magyarok büszkék vagyunk a kultúránkra, az identitásunkra, a hagyományainkra". A miniszter kitért arra, hogy a hungarikum törvény önmagában is hungarikumnak számít a külföldi szabályozásokkal összehasonlítva. A jogszabály 2012-es elfogadásával felpozícióba került a helyi közösségek, megindult a helyi értékek felkutatása, rendezése. Már 12 ezer települési értéket, 150 kiemelkedő nemzeti értéket és 87 hungarikumot tartanak nyilván. Nagy István kitért arra, hogy hasonló érdeklődés kíséri az Agrárminisztérium hungarikum játékát, amelyet augusztusban indítottak a tárca Facebook-oldalán.

V. Németh Zsolt, a magyar életmód és nemzeti értékeink védelméért felelős miniszterelnöki biztos a sajtótájékoztatón a nyertes pályázatok közül egyebek között kiemelte a Natura Hungarica Alapítvány elektronikus foglalkoztató füzetét, amely a kertészethez kapcsolódó nemzeti értékeket ismerteti; a Jászszentandrás Községi Önkormányzat a település arculatába illeszkedő egységes utcajelző-táblákat helyez ki; Rimóc Község Önkormányzata honlapot hoz létre, hogy a Rimóccal kapcsolatos néprajzi és történeti ismeretek könnyen elérhetőek legyenek, és néprajzi tanórákat tartanak Nógrád vármegye 14 településén; nyertes lett a Felvidéki értékverseny vetélkedő, amelyen rövid videókat, podcast beszélgetéseket készítenek a hagyományörzésről, a helyi értékekről, és támogatást kapott a mezőberényi német viselet elemeit tartalmazó kollekciót kidolgozó pályázat is.

Forrás: www.kormany.hu, Agrárminisztérium

300 MILLIÓS ÁLLAMI TÁMOGATÁSSAL GYARAPÍTHATJÁK ÁLLOMÁNYUKAT A TELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRAK

A kormány az idei évben is 300 millió forint könyvtári érdekeltségnövelő támogatást biztosít a települési könyvtárak gyűjteményeinek fejlesztésére. Az immáron több mint két évtizede működő program a könyvtárak számára a biztonságot, az állandóságot és a kiszámíthatóságot jelenti.

A támogatást a helyi olvasási lehetőségek bővítésére, így a nyilvános könyvtárak gyűjteményeinek fejlesztésére, új könyvek és könyvtári dokumentumok beszerzésére, legfeljebb 30 százalékból pedig könyvtári infrastruktúra fejlesztésére, azaz informatikai - és műszaki eszközök, berendezési tárgyak megújítására lehet fordítani.

A települések olyan arányban kaptak támogatást, amennyit könyvek és egyéb dokumentumok beszerzésére fordítottak az elmúlt évben. A támogatásból idén a kulturális és innovációs miniszter döntése alapján 270 önkormányzat részesült. A döntési lista elérhető a kormany.hu oldalon.

Forrás: www.kormany.hu, Kulturális és Innovációs Minisztérium

MEGKEZDŐDÖTT A FÁK KISZÁLLÍTÁSA A TELEPÜLÉSFÁSÍTÁSI PROGRAM ŐSZI IDŐSZAKÁBAN

Tovább zöldülnek a hazai kistelepülések. Szeptember első hetében megkezdődött a Településfásítási Program harmadik ütemének őszi ültetési időszakában ültetendő sorfák kiszállítása az önkormányzatokhoz. 2023 őszén összesen 345 településen, 8000 db sorfát ültetnek el, a legtöbbet Győr-Moson-Sopron vármegyében. A harmadik éve tartó program teljes időszakában összesen 46 000 sorfát ültethetnek el a 10 ezer fő lélekszámúnál kisebb települések Magyarország legnagyobb belterületi fásítási programjának keretében.

Szeptember elejétől naponta folyamatosan öt-hat önkormányzathoz érkeznek meg az Agrárminisztérium által meghirdetett Településfásítási Program őszi időszakában elültethető sorfák. A program harmadik ütemében összesen 10 000 db sorfa állt rendelkezésre, amelyből 2000 darabot a tavaszi ültetési időszakban már elültettek.

A fennmaradó 8000 darabot mostantól kezdve november végéig juttatják el előre egyeztetett időpontban az egyes településekre, akik ezt követően gondoskodnak a fák elültetéséről. Az őszi időszakra igénylők között a legkisebb település a Baranya vármegyében található Bűrös, 41 lakóval. Míg a 2023-as ütem legnagyobb lélekszámú települése, a több mint kilencezer lakosú Edelény is az őszi ültetési időszakban ültet. A települések a klímaváltozást és az eltérő helyi viszonyokat is jól tűrő 13 fafajból, minimum 10, maximum 30 sorfát választhattak a készlet erejéig, egy településre átlagosan 23 fa jutott. A sorfák kiszállításáról a KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt. gondoskodik. A program koordinálását az Országos Erdészeti Egyesület segíti, aki a szakszerű ültetéshez az állami erdőgazdaságokkal együttműködve egy helyi erdész szakember jelenlétét is biztosítja.

A Településfásítási Programot az Agrárminisztérium hívta életre az Országfásítási Program fontos részeként. A rendszerváltozás óta látott legnagyobb belterületi fásítási program jó lehetőséget nyújt a 10 ezer fő lélekszámúnál kisebb települések zöldítésére. A Program másik fontos célkitűzése, hogy népszerűsítse az erdőtelepítési lehetőségeket, amelyek jelentős mértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy Magyarország megvalósítsa klímasemlegességi célkitűzéseit.

Forrás: www.kormany.hu, Agrárminisztérium, www.orszagfasitas.hu

Folyóiratunk aktuális és korábbi számai elérhetők a kormányzati portálon (www.kormany.hu → Közérdekű adatok és információk → Dokumentumtár keresője → Hirdetmények, közlemények).

The screenshot shows the 'DOKUMENTUMTÁR' (Document Repository) search page on the Hungarian Government Portal. The page features a navigation bar with the Hungarian coat of arms, the text 'MAGYARORSZÁG KORMÁNYA', and the slogans 'GAZDASÁGI ÚJRAINDÍTÁS' and 'KÜZDELEM A VÍRUS ELLEN'. Below the navigation bar is a blue header with the title 'DOKUMENTUMTÁR'. The main content area contains several search filters: 'Szűrés forrás szerint' (Filter by source), 'Szűrés a dokumentum típusa szerint' (Filter by document type), 'Szűrés kezdő dátum szerint' (Filter by start date), and 'Szűrés végső dátum szerint' (Filter by end date). A search input field contains the text 'önkormányzati hírlevél' (local government newsletter), which is circled in red. To the right of the input field is a yellow 'KERESÉS' (SEARCH) button. Below the search filters, it indicates 'Találatok száma: 1 db' (Number of results: 1). At the bottom, a grey box identifies the source as 'Belügyminisztérium' (Ministry of Interior), and a red circle highlights the search results: 'Hirdetmények, közlemények' (Announcements, statements).

**Az Önkormányzati
Hírlevél kiadásáért
felel:**

• **Dr. Bekényi József**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Főosztály

Szerkesztésért felel:

• **Dr. Barabás Zoltán**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Főosztály

Szerkeszti:

• **az Önkormányzati Hírlevél
szerkesztőbizottsága**

Szerkesztőbizottság címe:

Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

1903. Budapest, Pf. 314.

E-mailcím:

onkormanyzati_hirlevel@bm.gov.hu

Telefon:

+36 1 441 1127